

F171
1987

ISSN 0206-2674

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

კ რ ე ბ უ ლ ი

11

ს ბ ო რ ნ ი კ

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ISSN 0206-2674

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

კ რ მ ბ უ ლ ი

11

ს ბ ო რ ნ ი კ

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

თბილისი — 1987 — ტბილსი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილებები

სკკპ 27-ე ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობის გადაწყვეტილებათა შექმნე სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის კოორდინაციისათვის თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მუშაობის შესახებ 3

მოსწავლეთა ბნტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების მე-6 რესპუბლიკური დათვლიერების შედეგების შესახებ 18

რესპუბლიკის მასწავლებელთა მე-6 ყრილობისადმი საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოხსენების განხილვისას გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ 22

РЕШЕНИЯ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

О работе отдела народного образования Телавского района по координации совместной работы школы, семьи и общественности в свете решений XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии 47

Об итогах VI республиканского смотра ученических клубов интернациональной дружбы 61

О критических замечаниях и предложениях, высказанных в ходе обсуждения доклада Министерства просвещения ГССР VI съезду учителей республики 69

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილებები

სკკპ 27-ი შრილოგისა და საქართველოს კომპარტიის 27-ი შრილოგის გადაწყვეტილებათა შუაშე სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრივობის ერთობლივი მუშაობის კოორდინაციისათვის თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მუშაობის შესახებ

28 მაისი 1987 წელი

კოლეგია აღნიშნავს, რომ თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება, ხელმძღვანელობს რა სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებებით ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის შესახებ, სკოლის წინაშე დასახული ამოცანების პრაქტიკულად განხორციელებისათვის ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ხელშეწყობით, გარკვეულ მუშაობას ეწევა ოჯახის, საზოგადოებრიობის, შრომითი კოლექტივების მოზიდვის მიზნით. მოსწავლეთა ზნეობრივი აღზრდის, შრომითი სწავლებისა და პროფესიული მომზადების, მათი საზოგადოებრივად სასარგებლო, მწარმოებლური შრომის ორგანიზაციისათვის. გეგმავს და ახორციელებს სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის ორგანიზაციისა და მართვის საკითხებს. სახალხო განათლების საბჭოს ხელმძღვანელებზე იხილავს და სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სხვა განყოფილებებთან, შრომით კოლექტივებთან ერთად წყვეტს შრომითი აღზრდისა და სწავლების პირობების შექმნის, სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების სამეურნეო უზრუნველყოფის, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლის განმგრძობი ახალგაზრდების ნაკადების განაწილებისა და სხვა აღმზრდელობითი მუშაობის საკითხებს.

განყოფილება მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდის ფორმებისა და მეთოდების რეალიზაციის დროს მთავარ ამოცანად მიიჩნევს სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ურთიერთმოქმედების უზრუნველყოფას, რის შედეგადაც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაზე დაწესებულებების ტრადიციული შეფობა სკოლისა და საწარმოს ახალმა,

საქ. სსრ კ: მარქსის
სახ. სახ. რესპუბ.

სოციალურ-პედაგოგიურმა ურთიერთობამ შეცვალა. შრომითი კოლექტივები უშუალოდ ერევიან ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების ცხოვრებაში მოსწავლეთა აღზრდის, მათი იდეურ-ზნეობრივი და მოქალაქეებად ჩამოყალიბების საქმეში, მონაწილეობენ სასწავლო-აღმზრდელობით პროცესში, აბამენ მოსწავლეებს საზოგადოებრივ-საწარმოო ცხოვრებაში. ახალგაზრდების ცხოვრებისა და შრომისათვის მომზადების, შრომითი ჩვევების, შრომის სიყვარულისა და მშრომელი ადამიანისადმი პატივისცემის ჩანერგვის მიზნით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიურ კოლექტივებთან ერთად აწყობენ თემატურ საღამოებს, შეხვედრებს ყრილობის დელეგატებთან, შრომის მოწინავეებთან, წარმოების ნოვატორებთან და ამ ღონისძიებებს უძღვნიან სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობებს (თელავის მე-2, სოფლების წინანდლისა და იყალთოს საშუალო სკოლები).

ამასთან შემოწმებამ გვიჩვენა, რომ მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდის საქმეში სკოლის, ოაჯხისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის კოორდინაციის თვალსაზრისით სახალხო განათლების განყოფილებას სერიოზული ხარვეზები გააჩნია, რაც ხელს უშლის ცხოვრებაში სკოლის რეფორმის მიზანდასახულობათა წარმატებით ხორცშესხმას. ბევრ სკოლაზე მიმაგრებული საბაზო და საშფოო დაწესებულება კვლავ ინერტულად მონაწილეობს მასზე მიმაგრებული სკოლების აღმზრდელობითი მუშაობის მეტად მნიშვნელოვან საკითხებში. სწავლისადმი შეგნებული დამოკიდებულების აღზრდაში მშობელთა კოლექტივების, საბაზო დაწესებულებების საზოგადოებრიობის წარმომადგენლების ურთიერთქმედების არასაკმარისი აღმზრდელობითი მუშაობის შედეგია სწორედ ის, რომ რაიონის მოსწავლეთა უმრავლესობა სამოსანია.

სახალხო განათლების განყოფილების მხრიდან არასაკმარისი კონტროლისა და ხელშეწყობის გამო ნაკლებად ეფექტურია მთელი რიგი სკოლების მშობელთა კომიტეტების მუშაობა (თელავის მე-8, სოფლების ნაფარეულის, ფშავლის, ყარაჭალის)—აღმზრდელობითი ზემოქმედების გატარების მიზნით მიიზიდონ და აქტიურად ჩაბან შრომითი კოლექტივების წარმომადგენლები, გულთან ახლოს მიიტანონ სკოლისა და საზოგადოებრიობის ურთიერთობის კონკრეტული საკითხები. არც ერთ სკოლაში, არც ერთ მშობელთა კომიტეტს ჯერჯერობით არავითარი წინადადება არ შეაქვს პედსაბჭოზე, უფრო მეტიც, მათი ანგარიშებით არ დაინტერესებულან პედაგოგიური კოლექტივები. თითქმის არსად არ ფუნქციონირებს მამათა საბჭო-ლეტივები. თითქმის არსად არ ფუნქციონირებს მამათა საბჭო-ლებთან ინდივიდუალური შეფობის ფორმალურმა ხასიათმა, არა-

სრულწლოვანთა პროფილაქტიკური მუშაობის შესუსტებამ და წინააღმდეგობა მეურვეობამ განაპირობა სწორედ რაიონში მოზარდთა დანაშაულის ზრდა. სახალხო განათლების განყოფილებას ჯერ კიდევ არ უყავია წმყვანი როლი იმ ორგანიზაციებთან ერთობლივ მუშაობაში, რომლებიც ვალდებული არიან მონაწილეობა მიიღონ მოსწავლე ახაგაზრდობის აღზრდის საქმეში, რაიონში ჯერ კიდევ არ არის მიღებული კომკავშირის რაიკომთან, ადმინისტრაციულ ორგანოებთან, მშობელთა საზოგადოებრიობასთან, შრომით კოლექტივებთან ქმედითი კონტაქტების ფორმები არასრულწლოვანთა დანაშაულის აღმოსაფხვრელად. ამის აუცილებლობას კი ქმნის ის გარემოება, რომ სადღეისოდ რაიონში 54 „არაკეთილსაიმედო“ ოჯახი და 45 არასრულწლოვანთა ინსპექციაში აღრიცხვაზე აყვანილი ძნელად აღსაზრდელია.

სახალხო განათლების განყოფილებასთან არსებული დისციპლინის განმტკიცების, ნეგატიურ მოვლენათა აღმოფხვრისა და დანაშაულის პროფილაქტიკის საკოორდინაციო საბჭოში, სკოლების პროფილაქტიკურ საბჭოებში იშვიათად იწვევენ იმ წარმოება-დაწებულებების წარმომადგენლებს, სადაც ძნელად აღსაზრდელი, სამართალდამრღვევი არასრულწლოვანის მშობელი მუშაობს (თელავის მე-8, სოფლების კურდღელაურისა და დუშეთის საშუალო სკოლები). არ ტარდება ზომები მშობელთა კრებების ქმედითუნარიანობის ასამაღლებლად, არ კეთდება მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრებისა და შეგნებული დისციპლინის განმტკიცებისათვის ჩატარებული მუშაობის პედაგოგიური ანალიზი. კრებებზე იშვიათად მსჯელობენ ახალგაზდა თაობის მოთხოვნების, მათი ინტერესების ჩამოყალიბების, საზოგადოებრივ მოვლენებში სწორი ორიენტირების უნარის ჩანერგვისათვის. უფერულია თამბაქოს წვეის, ალკოჰოლის წინააღმდეგ გაწეული პროფილაქტიკური მუშაობა. არ იყენებენ მშობელთა პედაგოგიზაციის ნაცად ფორმებს მათი ასმასახურების მიხედვით. სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების უმრავლესობა ვერ უზრუნველყოფს მიკრორაიონისა და მთლიანად, რაიონის მასშტაბით, მოსწავლეთა თავისუფალი დროის სწორ, რაციონალურ ორგანიზაციას. შრომითი კოლექტივების, საზოგადოებრიობის მონაწილეობით არ ძალუძთ ზემოქმედება მოახდინონ სკოლის მოსწავლეთათვის არასასურველ გარემოზე (თელავის მე-8, სოფლების კურდღელაურის, ბუშეთისა და ნაფარეულის საშუალო სკოლები).

რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივები ოპტიმალურად ვერ მართავენ და ვერ იზიდავენ მშობელთა საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებს საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მუშაობის, თავისუფალი დროის გონივრულად გამოყენების საკითხებში. რაიონის მოსწავლე ახალგაზრდობის (13640) მხოლოდ 15%-ს შეუძლია არასავაკეეთილო

დროს თავიანთი ინტერესების დაკმაყოფილება. მოზარდთა აღზრდისა და აქტიური ცხოვრებისეული პოზიციის გამომუშავებაზე შრომითი კოლექტივების უპირველესი ამოცანაა. ჯერ კიდევ ძალიან სუსტი, არადაამკმაყოფილებელი გავლენა აქვს საშეფო და საბაზო საწარმოების შრომითი კოლექტივების კომკავშირულ ორგანიზაციებს პიონერულ, სასკოლო კომკავშირულ ორგანიზაციებს, მოსწავლეთა კომიტეტებზე.

ცალკეული უწყებები პასიურ შეფობას უწევენ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს მოსწავლეთა შრომით აღზრდასა და მწარმოებლური შრომისათვის საჭირო პირობების შექმნაში. რიგ შემთხვევებში საბაზო საწარმოთა უმრავლესობა არ ასრულებს დებულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, არ ეხმარება სკოლებს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებაში, შრომითი სწავლებისათვის კაბინეტების მოწყობაში. შემოწმებამ გვიჩვენა, რომ რაიონის მხოლოდ 12 სკოლაშია შექმნილი სათანადო პირობები ექვსწლიანი ასაკის ბავშვთა კვების, ძილისა და გართობა-დასვენებისათვის, გახანგრძლივებული ჭკუფებისათვის. ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ სახალხო განათლების ზოგიერთი დაწესებულების მატერიალური ბაზის მძიმე მდგომარეობა გამოწვეულია სასკოლო ინსპექტორთა, თვით ამ ობიექტების ხელმძღვანელთა, პედაგოგიურ, მოსწავლეთა და მშობელთა კოლექტივების უპასუხისმგებლობით. დაბალია თელავის მე-8, სოფლების ყარაჯალის, ნაფარეულისა და სხვა სასკოლო შენობების შენახვის, მოვლისა და ექსპლუატაციის კულტურა, მათი გარეგნული და შინაგანი იერ-სახე, მდარე გამოჩენებით შესრულებული მოძველებული სტენდები და გამოფენები, სასწავლო კაბინეტების, პიონერთა ოთახების, განსაკუთრებით ბიბლიოთეკების გაფორმება, სახალხო მეურნეობის პერსპექტივის, არსებულ მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლობის შედეგად და აგრეთვე სახალხო განათლების ორგანოების, სკოლების, საბაზო და საშეფო შრომითი კოლექტივების სუსტი პროფორიენტაციული საქმიანობის გამო, რაიონის სკოლადამთავრებულთა შრომითი მოწყობის მაჩვენებელი შრომითი სწავლების პროფილთან შედარებით დაბალია და მხოლოდ 24 %-ს შეადგენს.

არსებული ხარვეზების ძირითადი მიზეზები ადგილზე სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის მართვაშია შემოწმებული სკოლების უმრავლესობაში პედაგოგებზე არ გამოკვეთილა მასწავლებელთა კოლექტივების პოზიცია ოჯახსა და საზოგადოებრიობასთან ერთობლივი მუშაობის ორგანიზაციის საკითხებში. სკოლების სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში სკოლის ხელმძღვანელთა მიერ განსახილველად დაგეგმილი საკითხები არ პასუხობენ დღევანდელი მოთხოვნებს,

სტიქიურია და ხშირ შემთხვევაში არ გამომდინარეობს სკოლის სივრცეში, მიკრორაიონის ინტერესებიდან. აღნიშნულ საქმიანობაში გამოვლენილი ნაკლოვანებანი გამოწვეულია სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების, მათი დირექციების მიერ ხელმძღვანელი ორგანოების მითითებების ზერელე ცოდნით, — მათი უმეტესობა არასაკმარისად ხელმძღვანელობს სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის, განათლების სამინისტროს კოლეგიის სახელმძღვანელო დოკუმენტებით. სათანადო სისტემა. სასკოლო ინსპექტორები სუსტად ასრულებენ მათზე მიმაგრებული სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობის ორგანიზატორის როლს. იშვიათი გამონაკლისის გარდა კი მათ უმრავლესობას აუცილებლად არ მიაჩნია შეფ-შრომით კოლექტივებსა და საბაზო საწარმოებთან საჭირო ურთიერთობა, არ იცნობენ საფუძვლიანად შინასასკოლო პრობლემებს, უყურადღებოდ აქვთ მიტოვებული მიკრორაიონში აღმზრდელობითი მუშაობის საკითხები. არ ქმნიან იმის პირობებს, რათა სკოლის ირგვლივ სუფევდეს მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეში მშობელთა და საზოგადოებრივ ძალთა მონაწილეობის მზადყოფნის ხელსაყრელი კლიმატი. არასაკმარისი ყურადღება ეთმობა ერთობლივი მუშაობის საინტერესო გამოცდილების გამოვლენასა და განზოგადებას. სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი საქმიანობის კოორდინაციისათვის მუშაობის თანამედროვე მეთოდურ ნაწარმზე დაყენებისა და არსებულ ნაკლოვანებათა დაძლევის მიზნით კოლეგიამ გადაწყვიტა

1. დაევალოს თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას 1987 წლის აგვისტომდე!

— ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ხელშეწყობითა და დახმარებით შეიმუშაოს საბაზო და საშეფო წარმოება-დაწესებულებების შრომით კოლექტივებთან, საზოგადოებრიობასთან ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ერთობლივი მუშაობის კონკრეტული გეგმა;

— ოჯახსა და საზოგადოებრიობასთან ერთობლივი საქმიანობის პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობის გარდაქმნისა და შემოქმედებითი მუშაობისათვის პირობების შექმნას;

— სამართალდამცავ ორგანოებსა და დაინტერესებულ ორგანიზაციებთან ერთად დასახოს ღონისძიებანი (სპეცგეგმით) არასრულწლოვანთა სამართალდარღვევების აღმოფხვრისათვის. ამასთან დაკავშირებით გარდაქმნას დისციპლინის განმტკიცების, ნეგატიურ მოვლენათა

აღმოფხვრისა და დანაშაულის პროფილაქტიკის საკოორდინაციო ცენტრის მუშაობა, მიიზიდოს მის მუშაობაში კომპეტენტური პირები საზოგადოებრიობიდან;

— დააყენოს წინადადება სახალხო დეპუტატების რაიონულ საბჭოში საზოგადოებრიობის მოზიდვის შესახებ საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით სამოყვარულო გაერთიანებებისა და მოზარდთა კლუბების ორგანიზაციისათვის.

— 1987 წლის ბოლომდე მშობელთა საყოველთაო განათლებაზე თანდათანობითი გადასვლის პროგრამის დასახვასთან ერთად. გააფართოოს მშობელთა პედაგოგიური ცოდნის სახალხო უნივერსიტეტების ქსელი სოფლის სკოლებისა და წარმოება-დაწესებულებების ბაზაზე, მშობელთა სამსახურების მიხედვით, ფაქულტეტების, ლექტორიუმების, საკონსულტაციო პუნქტების სახით.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

— სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის გადაწყვეტილებათა მოთხოვნების შესაბამისად ძირეულად გარდაქმნან ოჯახთან და საზოგადოებრიობასთან მუშაობის სტილი და მეთოდები, განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ მოსწავლე ახალგაზრდობაზე აღმზრდელობითი ზემოქმედების ერთიანობასა და მათი მუშაობის შედეგიანობის უზრუნველსაყოფად.

— მოიზიდონ მშობლები და საზოგადოებრიობა სკოლის ცხოვრებაში აქტიური მონაწილეობისათვის, კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზაციისა და საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით აღმზრდელობით მუშაობაში, ხელი შეუწყონ თვითმმართველობის ინიციატივის განვითარებას თანამედროვე მოთხოვნების გათვალისწინებით;

— გადამჭრელი ზომები მიიღონ მოზარდებში მაკნე ჩვევების, უმეთვალყურეობისა და სამართალდარღვევების წინააღმდეგ. საზოგადოებრიობის, შრომითი კოლექტივების წარმომადგენლების განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ შვილების ქცევისადმი მშობელთა პასუხისმგებლობის ამაღლების საკითხებს, უფრო საქმიანი გახადონ პროფილაქტიკის საბჭოების, პედაგოგიური კოლექტივების კონტაქტები იმ წარმოება-დაწესებულებებთან. სადაც არასრულწლოვანთა მშობლები მუშაობენ.

3. მიღებულ იქნას მხედველობაში, რომ თელავის რაიონის სახალხო განათლების საბჭომ, განიხილა რა შემოწმების მასალები, მუშაობაში დაშვებული სერიოზული ნაკლოვანებებისათვის თელავის რაიონის მე-8 საშუალო სკოლის დირექტორს ამხ. ტ. გობეჯიშვილს გამო-

უცხადა სასტიკი საყვედური, ხოლო სოფლების ბუშეთისა და დღელაურის საშუალო სკოლების დირექტორებს და სოფელ ულის საშუალო სკოლის ორგანიზატორს (ამხ. ამხ. ა. ნაპირელი, ნ. მამაცაშვილი. ს. ბაშილურიძე) გამოუცხადა საყვედური.

— აღმზრდელობით მუშაობაში სკოლებისათვის არასათანადო მეთოდური დახმარებისათვის თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მეთოდკაბინეტის მეთოდისტს ზ. კულულაშვილს გამოუცხადა საყვედური.

4. აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველომ (ამხ. ე. ზარქუა) 1988 წლის აპრილში შეამოწმოს ამ გადაწყვეტილების შესრულება ადგილზე, განიხილოს იგი სამმართველოს საბჭოს სხდომაზე და წარმოადგინოს ინფორმაცია.

5. აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველომ (ამხ. ე. ზარქუა) განახორციელოს საერთო კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე.

6. გადაწყვეტილება თანდართული ცნობით დაიბეჭდოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბრძანებათა და ინსტრუქციათა კრებულში.

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

ც ნ მ ბ ა

სკკპ 27-ე ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობის გადაწყვეტილებათა შუქზე სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის კოორდინაციისთვის თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მუშაობის შესახებ

თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება, ხელმძღვანელობს რა სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებებით ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის შესახებ სკოლის წინაშე დასახული ამოცანების პრაქტიკულად განხორციელებისათვის ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ხელშეწყობით გარკვეულ მუშაობას ეწევა ოჯახის, საზოგადოებრიობის, შრომითი კოლექტივების მიზიდვის მიზნით, მოსწავლეთა ზნეობრივი აღზრდის, შრომითი სწავლებისა და პროფესიული მომზადების, მათი საზოგადოებრივად სასარგებლო, მწარმოებ-

ლური შრომის ორგანიზაციისათვის. გეგმავს და ახორციელებს მუშაობის ორგანიზაციისა და მართვის საკითხებს. სახალხო განათლების საბჭოს სსდომებზე იხილავს და სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სხვა განყოფილებებთან, შრომით კოლექტივებთან ერთად წყვეტს შრომითი აღზრდისა და სწავლების პირობების შექმნის, სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების სამეურნეო უზრუნველყოფის, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლის განმგრძობი ახალგაზრდების ნაკადების განაწილებისა და სხვა აღმზრდელობითი მუშაობის საკითხებს. მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდის ფორმებისა და მეთოდების რეალიზაციის დროს მთავარ ამოცანად მიიჩნევს სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ურთიერთმოქმედების უზრუნველყოფას, რის შედეგადაც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაზე დაწესებულებების ტრადიციული შეფობა შეცვალა სკოლისა და საწარმოს ახალმა. სოციალურ-პედაგოგიურმა ურთიერთობამ — შრომითი კოლექტივები უშუალოდ ერევიან ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების ცხოვრებაში მოსწავლეთა აღზრდის, მათი იდეურ-ზნეობრივი და მოქალაქეებად ჩამოყალიბების საქმეში. მონაწილეობენ სასწავლო-აღმზრდელობით პროცესში, აბამენ მოსწავლეებს შრომითი კოლექტივების საზოგადოებრივ-საწარმოო ცხოვრებაში, ახალგაზრდობის ცხოვრებისა და შრომისათვის მომზადების, შრომითი ჩვევების, შრომის სიყვარულისა და მშრომელი ადამიანებისადმი პატივისცემის ჩანერგვის მიზნით. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიურ კოლექტივებთან ერთად აწყობენ თემატურ საღამოებს, შეხვედრებს ყრილობის დელეგატებთან. შრომის მოწინავეებთან, წარმოების ნოვატორებთან, რომელსაც უძღვნიან სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობებს (თელავის მე-2, სოფლების წინანდლისა და იყალთოს საშუალო სკოლები).

სახალხო განათლების განყოფილება სერიოზულ ყურადღებას უთმობს მოსწავლეთა შრომითი მომზადებისათვის სკოლისა და საწარმოს ერთობლივი მუშაობის შინაარსისა და ორგანიზაციის სწორ განსაზღვრას.

მ. საკანონმდებლო წესით მიმარტბული 45 წარმოება-დაწესებულების ბაზაზე რაიონის სოციალ-ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით შერჩეული 11 სახის პროფესიის ეუფლება რაიონის 30 სკოლის 1700 უთროსკლასილი (ტრაქტორისტი, მქსოველი, ხარატი, პრობლემისტი-ლაბორანტი, მდივან-მემანქანე, მკირავი, მიბეტონე-დამყალიბებელი, მიყავილი-დიკორატორი, ავტოსაქმის, მიეენახობის და მიცხოველობის საფუძვლები). 1987 წლის იანვრიდან რაიონის სახაგრომრჩევის იახმარებით სოფლის ყველა სკოლაში შეიქმნა მინი კოლმეურნეობები

და მეურნეობები (გასულ სასწავლო წელს ისინი ფუნქციონირებდნენ სოფლებში ლაფანყულსა და თეთრ წყლებში).

როგი საწარმოო კოლექტივები აქტიურად უწყობენ ხელს სკოლებ-ბის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებას: კაბინეტ-ლაბორატორიების ხელსაწყო-იარაღებით აღჭურვა, სპორტული მოედნების მოწყობა, სასკოლო შენობების მიმდინარე შეკეთება, სასწავლო-საცდელი ნაკვეთების გამოყოფა და სხვა. ამ მხრივ მოწონებას იმსახურებს თელავის ავტოსატრანსპორტო გაერთიანება (ამხ. ი. კაკონაშვილი), აბრეშუმის ძაფსართავსაგრები და სამკერვალო ფაბრიკების (ამხ. ამხ. თ. ნანობაშვილი, ა. ცუმაშვილი), სოფელ იყალთოს შ. რუსთაველის სახ. კოლმეურნეობა, სოფელ წინანდლის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობა (ამხ. ამხ. გ. შათირიშვილი, გ. ბატიაშვილი). გეგმავენ და წარმართავენ საწარმოო საქმიანობას, ანაზღაურებენ მოსწავლეთა შრომას, ვზავნიან სპეციალისტებს, მუშებს, კოლმეურნეებს, აგრონომებს, რომლებიც ასწავლიან და ორგანიზაციას უკეთებენ მოსწავლეთა ნაყოფიერ შრომას. აღმზრდელიობითი მუშაობის ეფექტიანობა დიდად არის დამოკიდებული მოსწავლეების მიმართ ოჯახისა და სკოლის, საზოგადოებრიობის, შრომითი კოლექტივების მოთხოვნების გაერთიანებასა და შეთანხმებულ ღონისძიებებზე.

სასკოლო რეფორმის მოთხოვნების შესაბამისად განათლების განყოფილება გარკვეულ ადგილს უთმობს მშობელთა საზოგადოებრივი აქტივობის ამაღლებას, მშობლები მონაწილეობას იღებენ ადგილებზე შექმნილი მიკროუბნების მუშაობაში, საყოველთაო სწავლების განხორციელების განმტკიცებაში, მოსწავლეთა მიერ დღის რეჟიმის შესრულების შემოწმების მიზნით საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით რეიდების ორგანიზაციაში (თელავის 1-ლი, მე-2, სოფლების წინანდლისა და ლაფანურის საშუალო სკოლები). პრაქტიკაში დამკვიდრდა საერთო-სასკოლო კრებებში, სასოფლო შეკრებებში მშობელთა თაოსნობით შრომითი კოლექტივების, საზოგადოებრიობის აქტიური მონაწილეობა.

მშობელთა პედაგოგიური კულტურის ამაღლების მიზნით განათლების განყოფილება ორგანიზაციას უკეთებს 1300-მდე მშობელს მასწავლებელთა სახლის, იყალთოს აკადემიის, წინანდლის კულტურის სახლის ბაზაზე. ლექციურ პროპაგანდაში ფართოდ არიან ჩაბმული მოწინავე, გამოცდილი პედაგოგები, გამოეჩინილი მეცნიერები, საზოგადოება „ცოდნა“, თელავის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ლექტორატი, სამართალდამცავი ორგანოების, სამედიცინო სამსახურის მუშაკები.

ერთობლივი მუშაობის საზოგადოებრიობისაგან განსაკუთრებული ყურადღების საუკეთესო მაგალითად შეიძლება დავასახელოთ თელავის ობოლ და მშობელთა მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა სკოლა-ინ-

ტერნატისადმი რაიონის 17 ორგანიზაცია-დაწესებულების სასტიკი
რი ზრუნვა, კვებისა და გარეგნული ფორმის, აუცილებელი სამედიცინო-პროფილაქტიკური მომსახურების საკითხებზე.

რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების ხელმძღვანელობით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივები, საშეფო და საბაზო ორგანიზაციების შიგ შრომის კოლექტივებთან ერთად, გეგმავენ და ახორციელებენ დიდი ოქტომბრის რევოლუციის 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებს.

ამასთან შემოწმებამ გვიჩვენა, რომ მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდის საქმეში სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის კოორდინაციის თვალსაზრისით სახალხო განათლების განყოფილებას აქვს სერიოზული ხარვეზები, რომელიც ხელს უშლის ცხოვრებაში სკოლის რეფორმის მიზანდასახულობათა წარმატებით რეალიზაციას. ბევრ სკოლაზე მიმაგრებული საბაზო და საშეფო დაწესებულება კვლავ ინერტულად მონაწილეობს მასზე მიმაგრებული სკოლების აღმზრდელობითი მუშაობის მეტად მნიშვნელოვან საკითხებში. სწავლისადმი შეგნებული დამოკიდებულების აღზრდაში მშობელთა კოლექტივების, საბაზო დაწესებულებების, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლების ურთიერთქმედების არასაკმარისი, აღმზრდელობითი მუშაობის შედეგია სწორედ ის, რომ რაიონის მოსწავლეთა დიდი უმრავლესობა სამოსანია.

სახალხო განათლების განყოფილების მხრიდან არასაკმარისი კონტროლისა და ხელშეწყობის გამო ნაკლებად ეფექტურია მთელი რიგი სკოლების მშობელთა კომიტეტების მუშაობა (თელავის მე-8, სოფლების ნაფარეულის, ფშავლისა და ყარაჯალის), აღმზრდელობითი ზემოქმედების გატარების მიზნით მიიზიდონ და აქტიურად ჩააბან შრომითი კოლექტივების წარმომადგენლები, გულთან ახლოს მიიტანონ სკოლისა და საზოგადოებრიობის ურთიერთობის კონკრეტული საკითხები. არც ერთ მშობელთა კომიტეტს ჯერჯერობით არავითარი წინადადება არ შეაქვს პედაგოგებზე, უფრო მეტიც, მათი ანგარიშებით არ დაინტერესებულან პედაგოგიური კოლექტივები, თითქმის არსად არ ფუნქციონირებს მამათა საბჭოები. „არაკეთილსამედო“ ოჯახებიდან გამოსულ ძნელად აღსაზრდელებთან მუშაობაში გატაცებული არიან წვრილმანი მეურვეობით, რის გამოც ადგილი აქვს ასეთი მოზარდების მხრიდან ხამართლდარღვევების შემთხვევებს. მაგალითად, თელავისა და სოფელ კურდღელაურის სკოლის ძნელად აღსაზრდელმა მოსწავლეებმა გ. მალაციძემ და თ. ტუხაშვილმა სხვადასხვა დროს განმეორებით ჩაიდინეს დანაშაული, თუმცა ორივე მოზარდის შესახებ სკოლამ, მიკროუბნების მესვეურებმა, შეფმა შრომითმა კოლექტივებმა დიდი ხნით ადრე იცოდნენ მათი ოჯახური მდგომარეობა.

მოზარდებთან ინდივიდუალურ შეფობას, უმეტეს შემთხვევებში ფორმალური ხასიათი აქვს.

არასრულწლოვანებთან პროფილაქტიკური მუშაობის შესუსტებამ რაიონში მოზარდთა დანაშაულის ზრდა განაპირობა. სახალხო განათლების განყოფილებას ჯერ კიდევ არ უკავია წამყვანი როლი იმ ორგანიზაციებთან ერთობლივ მუშაობაში, რომლებიც ვალდებული არიან მონაწილეობა მიიღონ მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეში; რაიონში ჯერ კიდევ არ არის მიღებული კომკავშირის რაიკომთან, ადმინისტრაციულ ორგანოებთან, მშობელთა საზოგადოებრიობასთან, შრომით კოლექტივებთან ქმედითი კონტაქტების ფორმები არასრულწლოვანთა დანაშაულის აღმოსაფხვრელად, ამის აუცილებლობას კი ქმნის ის გარემოება, რომ სადღეისოდ რაიონში 54 „არაკეთილსაიმედო“ ოჯახი და 45 არასრულწლოვანთა ინსპექციაში აღრიცხვაზე აყვანილი ძნელად აღსაზრდელია.

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია, რომ ისეთი საგანგაშო დანაშაულის შემდეგაც კი, როდესაც მე-8 სკოლის სამმა მოსწავლემ ერთ ღამეში სამი დანაშაული ნასვამ მდგომარეობაში ჩაიღინა, სკოლის ადმინისტრაციას შემოწმების დროს არ ჰქონდა არაკეთილსაიმედო ოჯახებისა და ძნელად აღსაზრდელთა აღრიცხვაც კი. პიონერხელმძღვანელმა არ იცოდა მასზე მიმავრებული პიონერის გვარი და ა. შ. ამ მიმართებით საქმის მდგომარეობისათვის პასუხისმგებლობა, აგრეთვე, საბინაო-საექსპლოატაციო უბნის პედაგოგ-ორგანიზატორს ეკისრება (ამხ. გ. ნუცუბიძე), რომლის მუშაობა ამჟამად არ შეიძლება დამაკმაყოფილებლად ჩითვალოს, იგი არ იცნობს პედაგოგ-ორგანიზატორის დებულებასაც კი.

სახალხო განათლების განყოფილებასთან არსებული დისციპლინის განმტკიცების, ნეგატიურ მოვლენათა აღმოფხვრისა და დანაშაულის პროფილაქტიკის საკოორდინაციო საბჭოში, სკოლების პროფილაქტიკურ საბჭოებში იშვიათად იწვევენ იმ წარმოება-დაწესებულებების წარმომადგენლებს, სადაც ძნელად აღსაზრდელი, სამართალდამრღვევი არასრულწლოვანის მშობელი მუშაობს (თელავის მე-8, სოფლების კურდღელაურისა და რუისპირის საშუალო სკოლები). არ ტარდება ზომები მშობელთა კრებების ქმედითუნარიანობის ასამაღლებლად. არ კეთდება მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრებისა და შევსებული დისციპლინის განმტკიცებისათვის ჩატარებული მუშაობის პედაგოგიური ანალიზი. კრებებზე იშვიათად მსჯელობენ ახალგაზრდა თაობის მოთხოვნების, მათი ინტერესების ჩამოყალიბების, საზოგადოებრივ მოვლენებში სწორი ორიენტირების უნარის ჩანერგვისათვის. უფერულია თამბაქოს წვეის, ალკოჰოლის წინააღმდეგ გაწეული პროფილაქტიკური მუშაობა. არ იყენებენ მშობელთა პედაგოგიზაციის ნაცად ფორმებს მათი სამსახურების მიხედვით. სკოლების პედაგოგიური კოლექტივ-

ბის უმრავლესობა ვერ უზრუნველყოფს მიკრორაიონისა და მთლიანად რაიონის მასშტაბით. მოსწავლეთა თავისუფალი დროის სწორად განაწილება ნაღურ ორგანიზაციას, შრომითი კოლექტივების, საზოგადოებრიობის მონაწილეობით არ ძალუძთ ზემოქმედება მოახდინონ სკოლის მოსწავლეთათვის არასასურველ გარემოზე (თელავის მე-8, სოფლების კურდღელაურის, ბუშეტისა და ნაფარეულის საშუალო სკოლები).

რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივები ვერ მართავენ ოპტიმალურად და ვერ იზიდავენ მშობელთა საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებს საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მუშაობის, თავისუფალი დროის გონივრულად გამოყენების საკითხებში. რაიონის მოსწავლე ახალგაზრდობის (13640) მხოლოდ 14%-ს შეუძლია არასაგაკვეთილო დროს თავიანთი ინტერესების დაკმაყოფილება (ჭიდაობის სპეცსკოლა — 540 მოსწავლე, სპორტული თამაშების სკოლა — 601, ჩოგბურთის კორტები — 80, პიონერთა და მოსწველეთა სახლი — 330, 2 სამუსიკო სკოლა — 300, სულ 2000). სახალხო განათლების განყოფილებამ, პიონერთა და მოსწავლეთა სახლთან ერთად ვერ უზრუნველყო საზოგადოებრიობის დახმარებით ადგილებზე ინტერესების მიხედვით წრეებისა და კლუბების შექმნა.

მოზარდთა ზნეობრივი აღზრდისა და აქტიური ცხოვრებისეული პოზიციის გამომუშავებაზე ზრუნვა არა მარტო სკოლის, არამედ საბაზო, საშეფო ორგანიზაციების შრომითი კოლექტივების უპირველესი ამოცანაა, შრომითი კოლექტივებისა და მოსწავლე ახალგაზრდობის კონტაქტების განმტკიცება ხელს უწყობს აღმზრდელობითი პროცესის ქმედითობის ამაღლებას, მოსწავლეთა თვითმმართველობის განვითარებას

ეს განსაკუთრებით ნათლად გამოვლინდა სოფლების იყალთოსა და ფშავლის მინი კოლმეურნეობების, სოფელ ლაფანყურის ეთერზეთების მინი მეურნეობის ხელმძღვანელების უფროსკლასელებთან გასაუბრების დროს. მაგრამ ამას ვერ ვიტყვივით პიონერულ, კომკავშირულ ორგანიზაციებზე. მოსწავლეთა კომიტეტებზე. ჯერ ძალიან სუსტია საშეფო და საბაზო საწარმოების შრომითი კოლექტივების, კომკავშირული ორგანიზაციების გავლენა მათზე. სწორედ ამიტომაც ვერ მსჯელობენ კომკავშირული ორგანიზაციების ლიდერები ძირითად პრობლემებზე, სადღეისო ამოცანებზე, იმავე დღეს ჩასატარებელ კრებაზე წასაკითხი მოხსენების ირგვლივ, მოსწავლეთა კომიტეტის თავმჯდომარეები — მოსწავლეთა კომიტეტი სსტრუქტურაზე და ა. შ. (თელავის მე-7, სოფლების ფშავლის, ლაფანყურის, ნაფარეულის სკოლები).

ცალკეული უწყებები პასიურ შეფობას უწყვეტ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს მოსწავლეთა შრომით აღზრდისა და მწარმოებლური შრომისათვის საჭირო პირობების შექმნაში. რიგ შემთხვევებში საბაზო საწარმოთა უმრავლესობა არ ასრულებს დებულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, არ ეხმარება სკოლებს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებაში, შრომითი სწავლებისათვის კაბინეტების მოწყობაში. გარდა სკოლა-ინტერნატებისა და 5 სკოლისა, არც ერთი სკოლა არ არის უზრუნველყოფილი მოსწავლეთა დასასაქმებლად საჭირო სამუშაო ადგილებით. მომსახურებითი შრომის კაბინეტი არ გააჩნია რაიონის 7 საშუალო და 3 რვაწლიან სკოლას. დაწყებით კლასებში შრომითი სწავლების კაბინეტი არ მოწყობილა 10 საშუალო და 2 რვაწლიან სკოლაში. თელავის სამკერვალო ფაბრიკაში, სადაც შესაბამისად თელავის მე-3 და მე-5 საშუალო სკოლების მოსწავლეები შრომით სწავლებას გადიან. მოწყობილი არ არის საზეინკლო. სამონტაჟო სახელოსნოები. საწარმოო ბრიგადებსა და სასწავლო მეურნეობაში გაერთიანებული მოსწავლეებისათვის არ არის შექმნილი შრომისა და დასვენების ნორმალური პირობები. საბაზო საწარმოებს არ გააჩნიათ სპეცტანსაცემელი მოსწავლეებისათვის, არ არის უზრუნველყოფილი მათი ტრანსპორტირება. საბაზო საწარმოები ხშირ შემთხვევაში სკოლასთან დადებული ურთიერთთანამშრომლობის ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებსაც კი არ ასრულებენ. სოფელ რუისპირის სკოლისათვის ჯერ არ გადაუციათ დაპირებული ტრაქტორი (რუისპირის კოლმეურნეობა). ისევ შეუკეთებელია სოფელ სანიორის მასწავლებელთა სახლი (სანიორის კოლმეურნეობა), მეხუთე წელია აჭიანთებენ სკოლის ავტოსადგურის მშენებლობას სოფელ კურდღელაურის კოლმეურნეობა, დაპირებულ საბეჭდ მანქანებს ელიან თელავის მე-4 სკოლის მოსწავლეები მებაღე-მევენახეობის თელავის საცდელი სადგურისაგან, დღემდე მოსწავლეთა ბრიგადები არ ჩამოუყალიბებია სოფლების კონდოლისა და გულგულის საშუალო სკოლებს. ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს სოფელ ადგილებშიც კი სასკოლო საცდელი მიწის ნაკვეთების მდგომარეობა (სოფლების იყალთოს, ლაფანყურის, წინანდლის საშუალო სკოლები). მეტ ყურადღებასა და დახმარებას საჭიროებს თერთი წყლების მეურნეობის მხრიდან მოსწავლეთა სასწავლო-საწარმოო მეურნეობაც.

შემოწმებამ გვიჩვენა, რომ მხოლოდ 12 სკოლაშია სათანადო პირობები შექმნილი ექვსწლიანი ასაკის ბავშვთა კვების, ძილისა და გართობა-დასვენებისათვის, გახანგრძლივებული ჯგუფებისათვის (თელავის მე-8. სოფლების ფშავლის, იყალთოს, ნაფარეულის, ბუშეტის. კურდღელაურის სკოლები).

ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ რიგი პრობლემებისა, კერძოდ, სახალხო განათლების ზოგიერთი დაწესებულების მატერიალური ბაზის მძიმე მდგომარეობა გამოწვეულია არა იმდენად ობიექტური მიზეზებით, რამდენადაც სასკოლო ინსპექტორთა, თვით ამ ობიექტების ხელმძღვანელთა, პედაგოგიურ, მოსწავლეთა და მშობელთა კოლექტივების უპასუხისმგებლობით, დაბალია თელავის მე-8, სოფლების ყარაჯალის, ნაფარეულის და სხვა სასკოლო შენობების შენახვის, მოვლისა და ექსპლუატაციის კულტურა, მათი გარეგნული და შინაგანი იერ-სახე, მდარე გემოვნებით შესრულებული მოძველებული სტენდები და გამოფენები უსიამოვნო შთაბეჭდილებას ტოვებს მნახველზე. გადახედვას ზოითხოვს სასწავლო კაბინეტების, პიონერთა ოთახების, განსაკუთრებით ბიბლიოთეკების გაფორმება, სამწუხარო ის არის, რომ ეს გარემოება პედაგოგიურ და მოსწავლეთა კოლექტივებს რატომღაც შეუმჩნეველი რჩებათ და ჩვეულებრივ მოვლენადაა ქცეული.

იმის შედეგად, რომ რაიონში ჯერ კიდევ არ ჩამოყალიბებულა პროფორიენტაციის ცენტრი (კაბინეტი), რომელიც ორგანიზაციის გაუწყვედა მოსწავლეებთან და მშობლებთან პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობას, გასული წლის 805 კურსდამთავრებულთა რიცხვიდან შრომაში ჩაბმული 713 პირიდან სკოლაში მიღებული პროფილის მიხედვით მუშაობს მხოლოდ 172, ხოლო სწავლაგაგრძელებული 522 პირიდან სასკოლო პროფილით მხოლოდ 20 ახალგაზრდა სწავლობს.

რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას მეტი ყურადღება და მომთხოვნელობა მართებს საკადრო საკითხების მართვისა და გადაწყვეტისადმი. სუსტია კადრების საქმიანობის სრულყოფისათვის გაწეული მუშაობა. კოორდინაციის, დაგეგმვისა და ორგანიზაციის დროს მთელ რიგ სკოლებში (სოფლების ფშავლის, ნაფარეულის, ბუშეტის სკოლები) არავითარი ზომები არ არის მიღებული მუშაობის ძველი, დრომოკმული პრაქტიკის აღმოსაფხვრელად. არ არის შემუშავებული კონკრეტული ღონისძიებანი მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური, შრომითი, ზნეობრივი აღზრდის სრულყოფისათვის დღევანდელი დღის მოთხოვნილებათა შექმნე. ძირითადი მიზეზი ადგილებზე სასწავლო და აღმზრდელობითი პროცესის მართვაშიცაა; არ იგრძნობა სათანადო მომთხოვნელობა და ზოგჯერ კომპეტენტურობაც კი მთელი რიგი სკოლების ხელმძღვანელთა მხრიდან (თელავის მე-8, სოფლების ნაფარაულის, ბუშეტის სკოლები). სუსტია და პედაგოგიური კოლექტივების მართვაში სათანადოდ არ მოქმედებენ პედაგოგიური საბჭოები. შემოწმებული სკოლების უმრავლესობაში პედსაბჭოზე არ გამოკვეთილა მასწავლებელთა კოლექტივების პოზიცია. უმეტეს შემთხვევაში სკოლებში ოჯახთან, საზოგადოებრიობასთან კოორდინაციის მნიშვნელოვანი საკითხები დირექტორებს მინდობილი აქვთ ძირითადად კლასგა-

რეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზატორებზე, მაშინ ^{ინფორმაციის} საც მათი უმრავლესობა (სოფლების ფშავლის, იყალთოს, ნაფარეულის, ქ. თელავის 1-ლი), გარდა იმისა, რომ ცუდადერკვევა ამ თანამდებობისათვის განკუთვნილ ფუნქციებში, ნორმატიული დოკუმენტებით გაუთვალისწინებელ მოვალეობას ასრულებს, რაც იწვევს გადატვირთვას, მათი სამუშაო და თავისუფალი დროის არარაციონალურ გამოყენებას.

სკოლების სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობის, კლასის ხელმძღვანელთა მიერ განსახილველად დაგეგმილი საკითხები არ პასუხობენ დღევანდელი მოთხოვნებს, სტიქიურია და ხშირ შემთხვევაში არ გამომდინარეობენ სკოლის, სოფლის, მიკრორაიონის ინტერესებიდან (თელავის მე-8, სოფლების იყალთოს, ფშავლის, ნაფარეულის, ბუშეტის სკოლები). ბოლო ორი წლის მანძილზე კი კლასის ხელმძღვანელთა გადამზადების კურსები მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურ და ზონალურ ინსტიტუტებში გაიარა 50-მდე ამ კატეგორიის მუშაკმა.

სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის კოორდინაციისათვის საორგანიზაციო მუშაობაში გამოვლენილი ნაკლოვანებები გარკვეულად გამოწვეულია სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების, მათი დირექციების მიერ ხელმძღვანელი ორგანოების მითითებების ზერელე ცოდნით — მათი უმეტესობა არასაკმარისად ხელმძღვანელობს სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის, განათლების სამინისტროს კოლეგიის სახელმძღვანელო დოკუმენტებით (1982 წლის კოლეგიის გადაწყვეტილება „მშობელთა პასუხისმგებლობის ამადლების შესახებ“, 1984 წლის—გურჯაანის რაიონის მშობელთა კოლექტივების მუშაობის შესახებ, 1986 წლის—„ქ. თბილისის მასწავლებელთა მე-9 კონფერენციის ინიციატივის შესახებ“).

აღნიშნული საკითხის მართვაში ჯერ კიდევ არაა შექმნილი სისტემა. განათლების საბჭოზე კოორდინაციასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვისას არ იგრძნობა სიღრმისეული მიდგომა. სასკოლო ინსპექტორები სუსტად ასრულებენ მათზე მიმავრებული სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობის ორგანიზატორის როლს. იშვიათი გამოჩაკლისის გარდა კი (გ. მამულაშვილი — შრომითი აღზრდისა და სწავლების ინსპექტორი) მათ უდიდეს უმრავლესობას აუცილებლად არ მიაჩნია შეფ-შრომით კოლექტივებსა და საბაზო საწარმოებთან საიჭრო ურთიერთობა, არ იცნობენ საფუძვლიანად შინასასკოლო პრობლემებს, უყურადღებოდ აქვთ მიტოვებული მიკრორაიონში აღმზრდელი მუშაობის საკითხები, არ ქმნიან იმის პირობებს. რათა

F. 2. 1. 1. 1. 1.

საქ. სსრ კ. მარქსის
სახ. სახ. რესპუბ.
ბიბლიოთეკა

სკოლის ირგვლივ სუფევდეს მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდასა და განვითარებაში მშობელთა და საზოგადოებრივ ძალთა მონაწილეობის მზადყოფნის ხელსაყრელი კლიმატი.

პედაგოგიური კოლექტივები მოკლებული არიან მიზანმიმართულ, სისტემატურ მეთოდურ დახმარებას. რაიონში არასაკმარისი ყურადღება ეთმობა სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის საინტერესო გამოცდილების გამოვლენასა და განვითარებას. შემოწმების პროცესში გამოვლენილი ხარვეზები მოწმობს, რომ რაიონის სახალხო განათლების ორგანოების საქმიანობა დღევანდელ მოთხოვნათა თვალსაზრისით ძირეულ გარდაქმნას საჭიროებს.

აღზრდელიობითი მუშაობის სამმართველო

მოსწავლეთა ინტერნაციონალური მემოზგროვის კლუბების მე-6 რესპუბლიკური ღამთვლიური შედეგების შეხახვა

28 მაისი 1987 წელი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და საქართველოს ალკე ცენტრალური კომიტეტის ბიურო აღნიშნავენ, რომ 1987 წლის 22, 23 მარტს ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის ბაზაზე ჩატარდა ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების მე-6 რესპუბლიკური დათვალიერება დევიზით: „წინაპართა ნაკვალევზე“, რომელიც მიეძღვნა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 70-ე წლისთავს.

მე-6 რესპუბლიკურ დათვალიერებაში ადგილებზე, ქალაქებსა და რესპუბლიკის რაიონებში მონაწილეობა მიიღო თბილისისა და რესპუბლიკის 1400-მდე ინტერკლუბის 9000-ზე მეტმა წარმომადგენელმა. შემაჯამებელ სხდომაში მონაწილეობდა ბევრი ცნობილი მეცნიერი, თბილისისა და რესპუბლიკის სკოლების 121 მოსწავლე, 70 პედაგოგი.

დათვალიერებაზე წარმოდგენილი ინტერკლუბის მუშაობის ამსახველი ალბომები ატარებდა მეტად საინტერესო შემოქმედებით და საძიებო ხასიათს. მათში ასახული იყო ნორჩ ინტერნაციონალისტთა მონაწილეობა სრულიად საკავშირო ალკე და ვ. ი. ლენინის სახელობის პიონერული ორგანიზაციის მიერ გამოცხადებულ საკავშირო აქციებში: „რევოლუციური ნაბიჯით იარ“, „რევოლუციური გვაქვს ნაბიჯები“, „სალუტი, მშვიდობა“, ასევე მშვიდობის საერთაშორისო წლისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო კამპანიაში „ბავშვებს მშვიდობა სურთ“.

მოსწავლეთა ინტერკლუბების მე-6 რესპუბლიკური დათვალიერების დებულების თანახმად, სასკოლო ინტერკლუბებს დავალებული ჰქონდათ, დაემზადებინათ თვითნაკეთი სუვენირები სოლიდარობის ბა-

ზრობისათვის. თითოეული ინტერკლუბი დიდი პასუხისმგებლობით მოეყრდა დავალებას, რამაც ბაზრობის ფართო მასშტაბურობა გამოიწვია.

დათვლიერების მიმდინარეობის დღეებში სასახლის წინა მოედანზე ჩატარდა სოლიდარობის ბაზრობა და შემოსული თანხა (400 მან.) მშვიდობის ფონდში გადაირიცხა.

დათვლიერების თითქმის ყველა მონაწილემ სწორად გაიგო დევიზი: „წინაპართა ნაკვალევზე“ და შეეცადა საქვეყნოდ გამოეტანა მშობლიური რაიონის თუ ქალაქის მოწინავე ადამიანთა უანგარო ცხოვრება, გმირული წარსული და უკეთესი მომავლისაკენ სწრაფვა.

საინტერესო და შრომატევადი სამსახური გასწიეს აი მიმართებით: ქ. ტყებულის, ამბროლაურის რაიონის სოფელ ჭრებალოს, გურჯაანის რაიონის სოფელ კარდანახის, საჩხერის რაიონის სოფელ სხვიტორის, ჩხოროწყუს რაიონის სოფელ მუხურის, ლავოდების 1-ლი, თბილისის მე-4 საშუალო სკოლებისა და ხულოს რაიონის სკოლა-ინტერნატის ინტერკლუბებმა.

დათვლიერებაში აქტიურად ჩაება ჩოხატაურის რაიონის სოფელ კონხარის საშუალო სკოლა, რომელმაც მიმოწერის საინტერესო ფორმა გამოიჩინა. მოსწავლეებს კავშირი აქვთ დამყარებული ყველა იმ ქალაქის სამხედრო ნაწილთან, სადაც სამხედრო სავალდებულო სამსახურს თავიანთი სკოლის კურსდამთავრებულები გადიან.

მოსწავლეთა ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების მე-6 რესპუბლიკური დათვლიერების მონაწილეთა შერჩევასა და ნამუშევრების წარმოდგენას პასუხისმგებლობით მოეყრდა ბათუმის, ქუთაისის, რუსთავეის, გორის, ზუგდიდის, ხულოს, ახალციხის, ზესტაფონის, ჭიათურის, ფოთის, ლავოდების, ლანჩხუთის, დუშეთის, ჩოხატაურის, საჩხერის, ცხაკაიას, ქედის, ჩხოროწყუს, გურჯაანისა და თბილისის ათივე რაიონის განათლების განყოფილება, რამაც განაპირობა გორის მე-0, ჭიათურის მე-3, სოფლების მუხურის, გეგეთის, ბათუმის მე-6, მე-7 სკოლების, ხულოს რაიონის სკოლა-ინტერნატის, თბილისის 87-ე, 72-ე, 161-ე, და მე-4 საშუალო სკოლების ინტერკლუბების მიერ შეგროვებული საინტერესო მასალები.

გასულ ზაფხულს, როცა ქვეყანა ჩერნობილის ამბავმა შეძრა, რესპუბლიკის ნორჩმა ინტერნაციონალისტებმა შექმნეს შრომითი ბრიგადები, ხოლო გამომუშავებული თანხა ჩერნობილის ფონდში გადაირიცხეს.

ამ მხრივ თავი გამოიჩინეს თბილისის, ქუთაისის, ბათუმის, გორის, ცხაკაიას, გურჯაანის, ქედის რაიონების ინტერკლუბებმა. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ის ინიციატივა, რომელიც რესპუბლიკის ნორჩმა

ინტერნაციონალისტებმა სტიქიური უბედურებით დაზარალებულ რაიონების თანატოლებისადმი გამოიჩინეს.

ამ კუთხით აღნიშვნის ღირსია მაიაკოვსკის, სიღნაღის, ტყვარჩელის, გურჯაანის, თბილისის კიროვის, 1-ლი მაისისა და 26 კომისრის რაიონები.

მაიაკოვსკის რაიონის პიონერთა სახლის ინტერკლუბის წევრებმა ივალდებულეს დაამზადონ 300 მოსწავლის ფორმა საშეფო სამკერვალო ფაბრიკაში.

სოფელ კარდანახის საშუალო სკოლამ მე-700 ანგარიშზე გადარიცხა 1763 მან., თბილისის 24-ე სკოლამ 1000 მან., 72-ე სკოლამ 334 მან. და სხვა.

მიუხედავად აღნიშნული წარმატებებისა, რესპუბლიკის საშუალო სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, პიონერთა სახლებისა და სასახლეების ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების საქმიანობაში ჯერ კიდევ შეიმჩნევა არსებითი ხასიათის ნაკლოვანებები, რომლის გამოსწორებაში აქტიურად უნდა ჩაებან შესაბამისი განათლების განყოფილებები და რაიონული კომიტეტები. სწორედ ამ უკანასკნელთა არასათანადო მომთხოვნელობის შედეგია ის, რომ მიმდინარე დათვალიერებაში მონაწილეობა არ მიუღიათ: ადიგენის, ბოგდანოვკის, დმანისის, ყაზბეგის, ყვარლის, მარნეულის, წალენჯიხის, ქარელის, გალის, ოჩამჩირის, ხელვაჩაურის, ლენინგორის, ზნაურისა და ჯავის რაიონებს.

მე-6 რესპუბლიკური დათვალიერების დასკვნით დღეებში სასკოლო ინტერკლუბების მუშაობის ფორმებისა და მეთოდების ურთიერთგაზიარების მიზნით, ჩამოსულმა და ადგილობრივმა მოსწავლეებმა, პედაგოგებმა გამოცდილება გაუზიარეს ერთმანეთს პროფილურ სექციებზე. სასკოლო ინტერკლუბების პრეზიდენტებისათვის სექციური სხდომა ჩატარდა სასახლეში, ინტერკლუბის ხელმძღვანელ-პედაგოგებისათვის 87-ე საშუალო სკოლის ბაზაზე. სექციების მუშაობაში მონაწილეობას დებულობდნენ: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ილია ტაბაღუა, საქართველოს სსრ საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეორე მდივანი ბორის ზნამენსკი.

ორივე სექციურ სხდომაზე ყურადღება გამახვილდა სასკოლო ინტერკლუბებისათვის აუცილებელ სადღეისო პრობლემებზე. გაიშალა მუშაობის ის ფორმები და მეთოდები, რომლებსაც ადგილებზე იყენებენ, როგორც ხელმძღვანელ-პედაგოგები, ასევე მოსწავლეებიც. სექციების მუშაობაში მონაწილე მეცნიერებმა და ოფიციალურმა პირებმა მრავალი ყურადსაღები რჩევა-დარიგება და რეკომენდაცია გაუწიეს სასკოლო ინტერკლუბების პრეზიდენტებსა და პედაგოგებს.

სექციურმა მუშაობამ გამოავლინა ის ნაკლოვანი მხარეები, რომლებზეც
ზოგადაა თითქმის ყველა სასკოლო ინტერკლუბისათვის.

ასე მაგალითად: სამხედრო-პატრიოტული აღზრდა, ოპერატიუ-
ლობა, სექციური მუშაობის დახვეწა, გაწეული ს აქმიანობის პროპა-
განდა.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიამ და საქარ-
თველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტის ბიურომ გა და ა წ ყ ვ ი ტ ე ს :

1. ძირითადად მოწონებულ იქნას საქმიანობა, რომელიც გასწიეს
რესპუბლიკის განათლების განყოფილებებმა, კომკავშირის საქალაქო
და რაიონულმა კომიტეტებმა, პიონერთა და მოსწავლეთა სახლებმა,
ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკურმა
სასახლემ მოსწავლეთა ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების
მე-6 რესპუბლიკური დათვალიერების მაღალ იდეურ-პოლიტიკურ დო-
ნეზე ჩასატარებლად.

2. დათვალიერებაში აქტიური მონაწილეობისათვის რესპუბლიკის
სკოლებისა და პიონერთა სახლების ინტერკლუბების 48 ნორჩი ინტერ-
ნაციონალისტი დაჯილდოვდეს საქართველოს ალკც ცენტრალური კო-
მიტეტის სიგელით.

3. მოსწავლეთა ინტერნაციონალური და პატრიოტული სულისკვე-
თებით აღზრდაში გაწეული ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს
სსრ განათლების სამინისტროს სიგელით დაჯილდოვდეს სკოლებისა
და პიონერთა სახლების ინტერკლუბების მუშაობაზე პასუხისმგებელი
33 პედაგოგი და პიონერხელმძღვანელი.

4. მოსწავლეთა ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბების მე-6
რესპუბლიკურ დათვალიერებაში აქტიური მონაწილეობისათვის ბ. ძნე-
ლაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახ-
ლის სიგელით დაჯილდოვდეს სკოლებისა და პიონერთა სახლების 38
ინტერკლუბი.

5. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე და-
ველოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმზრდელით-
თი მუშაობის სამმართველოს (ამხ. ე. ზარქუა) და საქართველოს
ალკც ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფი-
ლებას (ამხ. ა. ალავერდაშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე, საქარ- საქართველოს ალკც ცენტრალური
თველოს სსრ განათლების მინისტრი კომიტეტის მდივანი

ბ. მასხაძე

ჯ. მარგველიძე

რესპუბლიკის მასშავლებელთა მე-6 ყრილობისადმი საპარტიო-საპროლეტარული
სსრ განათლების სამინისტროს მოხსენების განხილვისას გამოთქმული
კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

28 მაისი 1987 წელი

კოლეგია აღნიშნავს, რომ 1987 წლის 28 აპრილს მალაღობრივ ორგანიზებულობის ვითარებაში, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის სულისკვეთებით ჩაიარა საქართველოს მასშავლებელთა მე-6 ყრილობამ. ყრილობისათვის ნიშანდობლივი იყო ის, რომ ამ დიდ პედაგოგიურ, შემოქმედებით საბჭოზე შეიკრიბნენ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების საუკეთესო მასწავლებლები და საწარმოო სწავლების ოსტატები.

ყრილობის 300-ზე მეტი დელეგატი წარმოადგენდა რესპუბლიკის სახალხო განათლებისა და პროფესიულ-ტექნიკური განათლების ორასათასიან რაზმს.

ყრილობას ესწრებოდნენ საქართველოს კომპარტიისა და რესპუბლიკის მთავრობის ხელმძღვანელები, სამინისტროებისა და უწყებების, საბაზო მეურნეობებისა და საწარმოების ხელმძღვანელები. ყრილობის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხ. ჯ. ი. პატიაშვილმა, სსრ კავშირის განათლების მინისტრის მოადგილემ ამხ. მ. ი. ყურავლიოვამ.

ყრილობაზე გულახდილი და პრინციპული მსჯელობა გაიმართა რეფორმის იდეების ცხოვრებაში ხორცშესხმის ეფექტური გზების შესახებ, გაანალიზებულ იქნა ამ საერთო-სახელმწიფოებრივ საქმეში არსებული ჩამორჩენის მიზეზები.

რესპუბლიკის მასშავლებელთა ყრილობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა შესძინა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ამხ. ჯ. ი. პატიაშვილის გამოსვლამ, რომლის დებულებები და დასკვნები საფუძვლად დაედო რესპუბლიკის სახალხო განათლების ორგანოების შემდგომ საქმიანობას. მან აღნიშნა, რომ ახლა შეცდომებისა და დაუდევრობათა მიზეზები კი არ უნდა ვეძიოთ, არამედ ვეცადოთ ოპერატიულად გამოვასწოროთ მდგომარეობა. საჭიროა მუდმივად სრულყოფილად რეფორმას თვით ცხოვრების მოძრაობაში, ის უნდა ვითარდებოდეს დასახულ ტემპში.

ამხ. ჯ. ი. პატიაშვილმა გაანალიზა რეფორმის ისეთ საკვანძო პრობლემებში არსებული უმოქმედობის მიზეზები, როგორიცაა: სკოლების მშენებლობა, შრომითი სწავლება და აღზრდა, მასშავლებელთა ყოფა-ცხოვრებისა და შრომის პირობების ორგანიზაცია, მათი ატესტაცია, საკადრო მუშაობა. მან მიუთითა დემოკრატიული საწყისების გაფართოებისა და რესპუბლიკის სახალხო განათლების ყველა რგოლის

მუშაობის სტილის სრულყოფაზე, აღმზრდელით მუშაობაში
 ბულ ნაკლოვანებებზე, რომლებსაც არასრულწლოვანთა მიერ საშორ-
 თალდარღვევებამდე მივყავართ, ხაზი გაუსვა მწვავედ მდგარ საკითხს
 სკოლებსა და პროფტექნიკურ სასწავლებლებში თამბაქოს წვეასა და
 ნარკომანიასთან ბრძოლის გაძლიერების შესახებ. ლაპარაკობდა რა
 აღზრდის პრობლემებზე, ამხ. ჯ. ი. პატიაშვილმა ყრილობის მონაწი-
 ლეთა ყურადღება გაამახვილა მშობელთა როლისა და პასუხისმგებ-
 ლობის ამაღლებაზე. მან აღნიშნა, რომ ბავშვის გადაცდომისათვის
 უნდა დაისაჯოს არა მარტო სკოლის დირექტორი, არამედ მშობელიც.
 ამიტომ შრომითმა კოლექტივებმა და საზოგადოებრიობამ მკაცრად
 უნდა მოჰკითხოთ მშობლებს. ფაქტობრივად კი, ამჟამად ჯერ კიდევ
 ბევრი შრომითი კოლექტივი არა თუ ვერ წვდება ბავშვთა აღზრდის
 საკითხებში, არამედ მთელი გულისყურით არ ასრულებს მასზე და-
 კისრებული საბაზო საწარმოების მოვალეობებს და პრაქტიკულად
 დაშორებულია სკოლების პრობლემებისაგან.

ყრილობის საქმიან ატმოსფეროს ხელი შეუწყო გარკვეულმა სიახ-
 ლემ თვით მისი ჩატარების ფორმაში: საქართველოს სსრ განათლე-
 ბის სამინისტროსა და პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწი-
 ფო კომიტეტის მოხსენებების პროექტები ყრილობამდე 10 დღით ად-
 რე დაეგზავნათ დელეგატებს, რამაც მათ საშუალება მისცა დაწვრილე-
 ბით გასცნობოდნენ პროექტებს. პროექტებში შესულმა პრობლემურმა
 საკითხებმა თითოეულ დელეგატს შესაძლებლობა მისცა უშუალო და
 საქმიანი მონაწილეობა მიეღო მათ განხილვაში. ყრილობის სამდივნო-
 ში წარმოდგენილი დელეგატების წინადადებები და შენიშვნები წარმო-
 ადგენენ სერიოზულ წვლილს სახალხო განათლების სისტემის შემდ-
 გომი განვითარების საქმეში. ისინი ასახავენ საქართველოს მასწავლე-
 ბელთა უდიდეს შემოქმედებით პოტენციალს. სახალხო განათლების
 სისტემაში ნაკლოვანებებისა და დაუდევრობების ღრმა გაგების უნარს,
 წარმოადგენენ სკოლის ხვალინდელ დღეზე, მოზარდ თაობაზე ზრუნ-
 ვის კონცენტრირებულ გამოხატულებას.

ყრილობაზე დელეგატთა გამოსვლებისა და შემოსული პასუხების
 ანალიზი მეტყველებს, რომ რესპუბლიკის სახალხო განათლების სის-
 ტემაში დაიწყო პედაგოგიური კოლექტივებისა და მათი საბჭოების
 უფლება-მოვალეობათა გაფართოების კურსი, რომელიც მიმართულია
 ინიციატივისა და დამოუკიდებლობის განვითარებისაკენ, საჯაროობი-
 სა და ნდობის, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის უზრუნველყოფისაკენ.
 დელეგატთა უმრავლესობა ყველაზე მაღალ შეფასებას აძლიებს მასწავ-
 ლებლის როლს თანამედროვე სკოლაში, აღნიშნავს რა, რომ მასწავ-
 ლებლის ისეთ პიროვნულ თვისებებზე, როგორცაა ფართო ერუდიცია
 და განათლებულობა, მაღალი პროფესიონალიზმი, იდეური მრწამსი და

ზნეობრივი სიწმინდე — ბევრადაა დამოკიდებული სასწავლებლებში დელობითი პროცესის წარმატება.

შემოსული წინადადებები უხვად შეიცავენ ასობით მასწავლებელთა სახელებს, რომელთა დაუღალავმა შრომამ და ენერგიამ თანამედროვე სკოლას დიდება მოუტანა. მიუხედავად ამისა, ამავე წინადადებებში გამოხატულია სამართლიანი გულისტკივილიც იმის შესახებ, რომ ყოველთვის და ყველგან როდი ხორციელდება მასწავლებელთა ახალი თაობების აღზრდა და ახალგაზრდა პედაგოგთა დაოსტატების სრულყოფა უფროსი კოლეგების მაგალითებზე.

დელეგატთა მესამედზე მეტმა მხარი დაუჭირა სახალხო განათლების დაწესებულებათა ხელმძღვანელი მუშაკების არჩევითობის პრინციპს. დელეგატებმა მოიწონეს უკანასკნელ პერიოდში საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ სასწავლო წლის სტრუქტურაში განხორციელებული ცვლილებები, კერძოდ გადასაყვანი გამოცდების შემოღება.

ამასთან ერთად, პედაგოგთა გარკვეულმა ნაწილმა გააკრიტიკა რესპუბლიკის განათლების სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფები მუშაობის შენელებული ტემპისა და მმართველობითი საქმიანობის გარდაქმნაში საჭირო დაჟინებულობის უქონლობისათვის.

დელეგატების ყურადღების ცენტრში დადგა ახალგაზრდობის იდეურ-ზნეობრივი და შრომითი აღზრდის პრობლემები. აღინიშნა, რომ ჯერ კიდევ დიდია იმ სასწავლებლების რიცხვი, სადაც კვლავინდებურად თავს იჩენს ფორმალიზმი, მოჩვენებითობა. კონსერვატიზმი. ბევრი გაკვეთილის ხარისხი რეფორმამდელ დონეზეა. რაც გამოწვეულია პირველ რიგში, იმით, რომ სწავლების მეთოდოლოგამ ჯერჯერობით განსაკუთრებული ცვლილებები არ განიცადა. რიგ სკოლაში დღესაც დომინირებს ხელმძღვანელობის ავტორიტარული სტილი. მოსწავლეთა თვითმმართველობას ბევრ სკოლაში ფორმალური ხასიათი აქვს.

მწვავე საქმიანი მსჯელობა გაიმართა სკოლის წესდების პროექტის შესახებ. რომლის მიმართაც დელეგატთა უმრავლესობამ მთელი რიგი შენიშვნები და წინადადებები გამოთქვა.

დელეგატებს ერთსულოვნად მიაჩნიათ, რომ ჩვენს ქვეყანაში მიმდინარე გარდაქმნის პირობებში, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითადი მიმართულებების მოთხოვნათა განხორციელებისას, სახალხო განათლება აწყდება გარკვეულ სიძნელეებსაც, რომლებიც სწავლების შინაარსის გარდაქმნასთანაა დაკავშირებული. სასწავლო გეგმები, მიუხედავად იმისა, რომ ყველა ცდაა მიღებული მათი მეორეხარისხოვანი მასალისაგან განსატვირთავად, კვლავინდებურად უამრავ უზუსტობას შეიცავს, არ პასუხობს

დღევანდელი მოთხოვნებს, რაც, არც თუ იშვიათად, სწავლებლის მოსწავლეთა ინტერესის მკვეთრი შენელების მიზეზს წარმოადგენს.

დელეგატების გამოსვლებში ლაპარაკი იყო სასკოლო პროგრამებისა და სახელმძღვანელოების შემდგომი სრულყოფის აუცილებლობის შესახებ. წამოყენებულ იქნა წინადადება სასწავლო გეგმებსა და პროგრამებში კორექტივების შეტანის მიზანშეწონილობის შესახებ სოფლის სკოლის სპეციფიკასთან მათი შეხამების მიზნით. გამოსვლების უმრავლესობაში წამოწეული იყო სერიოზული პრობლემები, რომლებიც 1-ლ კლასში ექვსწლიან ბავშვთა სწავლების ორგანიზაციას, მათთვის სწავლებისა და დასვენების აუცილებელი პირობების შექმნას, მოსწავლეთა შრომითი აღზრდისა და პროფესიული ორიენტაციის გაუმჯობესების შესახებ რეფორმის მოთხოვნათა შესრულებას გააჩნია.

ყრილობაზე სამართლიანი კრიტიკა გამოითქვა საბაზო საწარმოთა მიმართ, რომლებიც არასაკმარისად ეხმარებიან სკოლებს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებაში მოსწავლეთა შრომითი სწავლებისა და პროფესიული მომზადებისათვის, ნაკლები ყურადღება ეთმობა მოსწავლეთა მწარმოებლური შრომის ორგანიზებისათვის სათანადო პირობების შექმნას. დელეგატებმა დააყენეს შრომითი სწავლების მასწავლებლებისათვის მეთოდური ლიტერატურის უკმარისობისა და ქართული სკოლებისათვის შრომითი სწავლების სახელმძღვანელოების შექმნის ნელი ტემპების საკითხები. მითითებულ იქნა სასწავლო-საწარმოო კომბინატების ქსელის გაფართოებისა და შრომითი პროფილების რიცხვის გაზრდის აუცილებლობის შესახებ.

ყურადღებასა და ზრუნვას მოითხოვს სკოლამდელი და ინტერნატული დაწესებულებების ქსელის მოწესრიგების, მათი მატერიალური ბაზის განმტკიცებისა და პედაგოგიური კადრებით სწორი დაკომპლექტების საკითხები.

ყრილობის დელეგატებს მიაჩნიათ, რომ რეკოლუციურ გარდაქმნას მოითხოვს არა მარტო სახალხო განათლების სისტემის მუშაობის ფორმები და მეთოდები, არამედ თითოეული მუშაკის საქმიანობაც, რომელსაც ხვალინდელი დღისათვის ახალგაზრდობის მომზადება ევალება.

საქმიანი, პრინციპული ლაპარაკი გაიმართა ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხის, კერძოდ პედაგოგიური კადრების მომზადების, სწორი შერჩევის, განაწილების, ადგილებზე დამაგრების, მათზე შესაბამისი ზრუნვისა და მათ მიმართ მომთხოვნელობის ამალგების გარშემო. რაც მიმდინარე გარდაქმნაში წარმატების საწინდარია.

დელეგატები შეშფოთებას გამოთქვამდნენ კადრების სწავლების ერთიანი, თანამიმდევრული სისტემის უქონლობის გამო. მეთოდური

სამსახურის დაწესებულებათა საქმიანობა, როგორც ადრე, ^{მრავალჯერ} ^{განვიხილეთ} ხშირად საკონტროლო ფუნქციებით შემოიფარგლება. პრაქტიკოს ზოგჯერ რჩევებს ისინი აძლევენ, სინც დიდი ხანია ჩამოსცილდა სკოლას. ატესტაციის პრობლემებს თავიანთ პასუხებში თითქმის ყველა დელეგატი ეხება, მიაჩნია რა ატესტაცია რეფორმის წარმატებით განხორციელების ერთ-ერთ მთავარ საკითხად.

მოსხენების საკითხების გარშემო ყრილობის დელეგატთა გამოვლენებსა და პასუხებში ხაზგასმული იყო ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემა — რესპუბლიკის სახალხო განათლების დაწესებულებათა სუსტი მატერიალური ბაზა. აღინიშნა, რომ ხშირ შემთხვევაში დარღვეულია სკოლების მშენებლობის ვადები. სკოლები შენდება მოძველებული პროექტებით და თანაც უპასუხისმგებლოდ: სკოლების, სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების სასწავლო-მატერიალური ბაზის განსაკუთრებით ცუდ მდგომარეობაზე მიუთითეს სტიქიური უბედურების გამო დაზარალებული წალკის, დუშეთის, ხობის, ახალქალაქის, ბოგდანოვის, ყაზბეგის, ჯავის, მესტიის, ლენტეხის, დმანისის, ასპინძისა და ახალციხის რაიონების წარმომადგენელმა დელეგატებმა.

საქმიანი ლაპარაკი გაიმართა სახალხო განათლების დაწესებულებების სასკოლო და საბავშვო ავეჯით უზრუნველყოფის მდგომარეობის შესახებ.

მკაცრი შეფასება მიეცა სკოლებსა და საბავშვო დაწესებულებებში შემოსული ავეჯის ხარისხს და აღინიშნა, რომ ხშირად მერბები, საბავშვო მაგიდები და სკამები, საწოლები იშლება თვით ადგილებზე მათი მიტანის პროცესში. მსუბუქი და ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროების მიმართ გამოითქვა პრეტენზიები ინტერნატული დაწესებულებების აღსაზრდელთათვის გამოყოფილი ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის, აგრეთვე სათამაშოების ფაბრიკა „სიხარულის“ მიერ გამოშვებული პროდუქციის ხარისხის გამო.

დელეგატების აბსოლუტურმა უმრავლესობამ გამოთქვა უკმაყოფილება რესპუბლიკაში საბავშვო და სასკოლო კვების ხარისხის გამო. მათ ერთსულოვნად აღნიშნეს ის სერიოზული ნაკლოვანებები, რომლებსაც ადგილი აქვს კვების პროდუქტებით სასკოლო სასადილოებისა და ბუფეტების, სკოლამდელი და ინტერნატული დაწესებულებების მომარაგების საკითხში.

ყრილობაზე განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების მუშაობის პრობლემებს. გამოსვლებში გარკვეული წარმატებების გვერდით აღინიშნა სერიოზული ნაკლოვანებებიც: გამოითქვა საქმიანი შენიშვნები და წინადადებები საბავშვო სახლებისა და სკოლა-ინტერნატების კონტინგენტის დაკომპ-

ლექტების, მათი სახელწოდების შეცვლის, პედაგოგიური მომზადებისა და სხვა საკითხების გარშემო.

საქართველოს მასწავლებელთა ყრილობაზე განსაკუთრებულად აღინიშნა პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ყურადღება მოზარდი თაობის სწავლებისა და აღზრდის საკითხებისადმი. რესპუბლიკის კომუნისტა 27-ე ყრილობამ მიმდინარე ხუთწლედ სკოლაზე საყოველთაო ზრუნვის ხუთწლედად გამოაცხადა. სწორედ ამ პოზიციიდან ლაპარაკობდნენ მასწავლებელთა ყრილობის ტრიბუნიდან სხვადასხვა უწყებების წარმომადგენლები.

ყრილობის დელეგატებმა მხარი დაუჭირეს განათლების სამინისტროს, სახალხო განათლების ყველა ხელმძღვანელი რგოლის პოზიციას სიტყვისა და საქმის ერთიანობის აუცილებლობის შესახებ.

საქართველოს მასწავლებელთა მე-6 ყრილობის მითითებათა პრაქტიკული განხორციელების, დელეგატთა მიერ გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების რეალიზაციის მიზნით კვლევიამ გადაწყვიტა:

1. რესპუბლიკის განათლების სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებებმა, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურმა და ზონალურმა ინსტიტუტებმა, დაქვემდებარებულმა დაწესებულებებმა, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების განყოფილებამ, რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

— საქართველოს მასწავლებელთა მე-6 ყრილობისადმი საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოხსენების, მისი განხილვის პროცესში გამოთქმული კრიტიკული გამოსვლებისა და წინადადებების საფუძველზე შეიძუშაონ 1987 წლის 1-ლ ივნისამდე კონკრეტული ღონისძიებები არსებულ ნაკლოვანებათა დასაძლევად:

— მიიღონ გადაუდებელი ზომები სახალხო განათლების სისტემის დაწესებულებებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სრულყოფისათვის საქართველოს მასწავლებელთა ყრილობაზე საქართველოს კვ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ამხანაგ ჯ. პატიაშვილის გამოსვლის შუქზე:

— მიმდინარე წლის 25 ივნისამდე შეიმუშაონ დამატებითი ღონისძიებები ახალი სასწავლო წლის დაწყებისათვის ორგანიზაციული მომზადების მიზნით, რომლებსაც საფუძვლად დაუდონ საქართველოს მასწავლებელთა მე-6 ყრილობის რეზოლუციის დებულებანი;

პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ხელმძღვანელობით მიიღეს მუდმივი მუშაობის წესები ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითადი მიმართულებების რეალზაციის ეტაპობრივი გეგმების განუხრელი შესრულებისათვის;

— შეიტანონ შესაბამისი კორექტივები პერსპექტიულ და წლიურ სამუშაო გეგმებში საქართველოს მასწავლებელთა მე-9 ყრილობის მასალების საფუძველზე;

— მასწავლებელთა აგვისტოს კონფერენციებზე საფუძვლიანად განიხილონ რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების ამოცანები დელეგატების მიერ გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების გათვალისწინებით.

2. განათლების სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებებმა მიმდინარე წლის 1-ლ აგვისტომდე წარმოადგინონ ინფორმაცია საქართველოს მასწავლებელთა მე-9 ყრილობისადმი საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოხსენების განხილვის პროცესში გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შესრულების შესახებ (თან ერთვის).

3. გაზეთ „სახალხო განათლების“ (ამხ. რ. დვალიშვილი) და ყურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ (ამხ. რ. ძერია) რედაქციებმა პერიოდულად გააშუქონ საქართველოს მასწავლებელთა მე-9 ყრილობის დავალებათა შესრულების მსვლელობა.

4. საქართველოს მასწავლებელთა მე-9 ყრილობის მომზადებისა და ჩატარების შტაბმა (ამხ. გ. თალაკვაძე) განიხილოს ყრილობის დელეგატთა მიერ წარმოდგენილი მასალები მოხსენების პროექტში მოცემული პრობლემური საკითხების გარშემო. 25 ივნისამდე მოამზადოს და დაუგზავნოს პასუხები თითოეულ დელეგატს.

5. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაეკისროს საორგანიზაციო-საინსპექტორო მუშაობის სამმართველოს (ამხ. თ. ტატიშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

საქართველოს მასწავლებლებსა და მკვლევარებს შორის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოხსენებაში შესული კრიტიკული შენიშვნები და წინადადებები

1	კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შინაარსი	ვისი მისამართით გამოითქვა	პასუხისმგებელი შესრულებისადმი	შენიშვნის დასრულების თარიღი
1	სრულყოფას მოითხოვს გაკვეთილის, მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებისა და მეთოდური სამსახურის ორგანიზაციის საკითხები.	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო	ლ. ვაგუა, გ. ქურციკიძე	
2	სრულყოფას მოითხოვს სასწავლო პროგრამები, სახელმძღვანელოები; სასწავლო გეგმები არ პასუხობს თანამედროვე მოთხოვნებს.	—	—	
3	მატერიალური ბაზის უკარგისობა ყოველთვის როდი აიხსნება უზარისხო მშენებლობითა და საქმისადმი მშენებელთა ზერელე დემოკიდებულებით; ამის მიზეზს ჩვენი ხელმძღვანელი კადრების უმოქმედობა უფრო წარმოადგენს.	—	გ. გორგოშიძე, სახალხო განათლების განყოფილებები	
4	არაღამაკმაყოფილებელია პედაგოგიური კადრების შერჩევის, განაწილებისა და დამატების მდგომარეობა. მნიშვნელოვან გაუმჯობესებას მოითხოვს მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლება და აგრეთვე ატესტიაციის ჩატარება.	—	ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლასხისვილი	
5	რესპუბლიკის ქალაქებში დროებით უმუშევარ სპეციალისტთა აღრიცხვაზე ასობით ადამიანი, მაშინ როდესაც სოფლის რაიონები პედაგოგიური კადრების მწვავე ნაკლებობას განიცდიან.	—	—	

1	2	3	4	
6	სასწავლებელთა ბევრმა ხელმძღვანელ- მა ვერ შეძლო თავის მუშაობაში შიშ- ველი ადმინისტრირების დაძლევა; აღ- გილებზე უჭირთ დამოუკიდებლად სიას- ლეთა დანერგვის საკითხების გადაწყ- ველა.	—	თ. ტატიშვილი	
7	ჩვენი რესპუბლიკამ დაკარგა პირვე- ლობა რეფორმის მოთხოვნათა განხორ- ციელების საქმეში, ჩვენი სკოლა ცხოვ- რებას ჩამორჩა; იგი ვერ ზრდის ახალ- გაზრდობას იმ დონეზე, რომელსაც სა- ფეცნიერო-ტექნიკურ რევოლუციის პროგრამა და სოციალ-ეკონომიკური გან- ვითარების მაღალი ტემპი მოითხოვს. ამა- ში კი, პირველ რიგში, დამნაშავეები არი- ან მეურნეობათა ხელმძღვანელები, რომ- ლებიც ნაკლებ ყურადღებას უთმობენ სკოლის შემდგომ განვითარებასა და სას- წავლო მეურნეობათა შექმნას.	—	ლ. გაგუა, ნ. ჩიცილაძე, ე. ქურციკიძე, ვ. ბეჭაშვი- ლი	
8	რესპუბლიკის სკოლების უმრავლესო- ბას ფაქტობრივად არ აქვს მიწის საკვე- თები.	საქართველოს სსრ განათ- ლების სამინისტრო	ნ. ჩიცილაძე, ვ. ბეჭაშვილი,	
9	ქუთაისის ავტოქარხნის ხელმძღვანე- ლობა უვარჯისო მანქანებითა და მოწყო- ბილობით ამარაგებს პროფტექნიკურ სას- წავლებელს, რომელიც ავტოქარხნისათვის სპეციალისტებს ამზადებს.	საქართველოს სსრ განათ- ლების სამინისტრო, ქუთაი- სის ავტოქარხნის ხელმძღ- ვანელობა	ნ. ჩიცილაძე, ვ. ბეჭაშვილი	
10	ჭერ კიდევ ვერ მივაღწიეთ ობიექტუ- რობას მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებაში,	საქართველოს სსრ განათ- ლების სამინისტრო	ლ. გაგუა, თ. ტატიშვილი, ე. ქურციკიძე	

1	2	3	4	5
	<p>ამ საქმეს აქვია საჭაროობა და ამიტომ აღვილი აქვს ფაქტებს, როცა მედლის მფლობელნი უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე არადაამაჯყოფილებელ შეფასებას იმსახურებენ.</p> <p>11 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ყოველ მესამე კურსდამთავრებულს არ შეუძლია მისაღები გამოცდების უმაღლეს სასწავლებლებში ჩაბარება. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ სკოლამ დაკარგა აუცილებელი მომთხოვნელობა ცოდნის ხარისხისადმი; ე. ი. იგი სუბიექტივიზმის ტყვეობაში მოექცა და ამან კი ზემოქმედება მოახდინა ცხოვრების სხვა სფეროებზეც. სკოლა და მასწავლებლობა გათამამებული როდია ყურადღებით პარტიული და საბჭოთა ორგანოების მხრიდან ადგილებზე, ისინი წლობით არ შედიან სკოლებში, არ ესაუბრებიან მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს საჭირობორტო ცხოვრებისეულ საკითხებზე, არ ატარებენ ეგრეთ წოდებულ ზნეობრიობის გაკვეთილებს. იგივე შეიძლება ითქვას საბჭოთა მეურნეობების დირექტორებსა და კოლმეურნეობების თავმჯდომარეებზე, რომლებიც თავიანთ ფუნქციებს არ ასრულებენ.</p>	<p>— — —</p> <p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, აღმოსავლური პარტიული და საბჭოთა ორგანოები</p>	<p>— — —</p> <p>ლ. გავუა, თ. ტატიშვილი, ე. ქურციკიძე</p>	

1	2	3	4
13	<p>ყველაზე უარყოფითი რეაქცია უნდა გამოიწვიოს სკოლის დირექტორის მიერ მიცემულმა მაგალითმა, რომელმაც თავისი ერთი შვილი კომკავშირული ორგანიზაციის მდივანად, ხოლო მეორე — პინეტოვური რაზმეულის საბჭოს თავმჯდომარედ აირჩია.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>გ. თალაკვაძე, ე. ზარქუა</p>
14	<p>ბევრ სკოლაში ჩაშლილია ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი შეშაობა, არ არის სპორტდარბაზები, საცურაო აუზები. ამ საკითხს სათანადო ყურადღებას არ უთმობს არც სპორტკომიტეტი და არც რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება. საჭიროა პრაქტიკაში დაინერგოს ამ საკითხის გარშემო ინფორმაციების მოსმენა.</p>	<p>—ა—</p>	<p>გ. თალაკვაძე, მ. მნათობიშვილი</p>
15	<p>არ მცირდება არასრულწლოვანთა მიერ სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტების რაოდენობა. ეს შშობლების უპასუხისმგებლობისა და სკოლის სუსტი აღმზრდელობითი შეშაობის შედეგია. სკოლებში გავრცელებულია თამბაქოს წევა და ნარკომანია.</p>	<p>—ა—</p>	<p>გ. თალაკვაძე, ე. ზარქუა</p>
16	<p>ყოველთვის როდია გამართლებული სკოლის დირექტორის განთავისუფლება მოსწავლეთა სამართალდარღვევათა მიზეზით. ასეთ შემთხვევებში საჭიროა უფრო ღრმად შევისწავლოთ ფაქტები, განვიხილოთ ისინი კოლექტივში უფრო ობიექტური გადაწყვეტილების მისაღებად.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოები</p>	<p>გ. თალაკვაძე, ნ. ჩიცილაძე, გ. ლახიშვილი, თ. ტატიშვილი</p>

1	2	3	4
17	<p>რესპუბლიკაში უმართავია პედაგოგიური კადრების მომზადების საქმე. მაღალმთიანი ზონების სკოლები მასწავლებელთა ნაკლებობას განიცდიან, მაშინ როცა დედაქალაქსა და რესპუბლიკის სხვა ქალაქებში აღრიცხვაზე მასწავლებელთა სიჭარბეა.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლასხიშვილი</p>
18	<p>სერიოზული ნაკლოვანებებია უცხოურენათა სპეციალისტების მომზადების, განაწილებისა და დამატების საკითხში.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო</p>	<p>ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლასხიშვილი, კ. სუქიაშვილი</p>
19	<p>აღვილობრივი ორგანოები ყურადღებას არ უთმობენ ახალგაზრდა პედაგოგიურ კადრებს და ხელს არ უწყობენ აღვილებზე მათ დამატებაში.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, აღვილობრივი საბჭოთა ორგანოები</p>	<p>ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლასხიშვილი, თ. ტატიშვილი</p>
20	<p>რესპუბლიკაში დაბალია პედაგოგიური კადრების ხარისხობრივი შემაღეწლობა.</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლასხიშვილი</p>

საქართველოს მახვავალაელთა მე-8 პრილოზინსადმი საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
 მოხსენების გარეშემო გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნები და წინადადებები

1	კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შინაარსი	ვის მიერ გამოითქვა	ვისი მისამართით გამოითქვა	პასუხისმგებელი შესრულებისადმი	შენიშვნა
1	2	3	4	5	6
1	მთელი რიგი სასწავლო საგნების მიხედვით მოხდა მათი სწავლებისათვის გამოყოფილი საათების შექანხიერების შემცირება, პროგრამების მოცულობა კი უცვლელი დარჩა.	ამბ. ნ. სამნიაშვილი, გორის რაიონის სოფელ შინდისის საშუალო სკოლის მასწავლებელი	სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო	ლ. გავუა, ე. ქურციკაძე	
2	პროგრამებისა და სახელმძღვანელოების გახეყვებული შეცვლა და ამ მიმართებით მიმდინარე მუდმივი ექსპერიმენტები უკარგავს მოსწავლეებს რწმუნას თავის შესაძლებლობებში, ეს კი ცუდ გავლენას ახდენს მოსწავლეთა ცოდნის დონეზე.	ბ. ბელიმასოვი, მასწავლებელი	სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო	—	
3	პედაგოგიური კადრების არსებული ატრესტაცია არ პასუხობს დღევანდელი მოთხოვნებს. საჭიროა შეიქცელოს დიპლომა პედაგოგიური კადრების ატრესტაციის შესახებ. მიეცეს სკოლას უფლება მოახდინოს მასწავლებელთა ხელფასის დიფერენციაცია. მოსწავლის სამუშაო კვირამ მუშის სამუშაო კვირას გადააჭარბა.	ამბ. ფ. პ. ფუხაგვა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე	—	ნ ჩიკვილაძე გ. ლახნიშვილი	
4		ამბ. ი. ეურავლიოვა, სსრ კავშირის განათლების მინისტრის მოადგილე	—		

1	2	3	4	5
5	<p>აუცილებელია პროგრამებსა და სასწავლო გეგმაში კორექტივების შეტანა, რათა ისინი მიეუსადაგოთ სოფლის სკოლის ეპოქების სეზონურ თავისებურებებს.</p>	<p>ამხ. რ. ზუღავეა, მარბეულის მე-3 საშუალო სკოლის მასწავლებელი</p>	<p>სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>ლ. გაგუა, ე. ქურციკიძე</p>
6	<p>პედაგოგიური ცოდნის სახალხო უნივერსიტეტის მოქმედი დებულება მოძველდა, მუშაობა ფორმალურად მიმდინარეობს. საჭიროა მშობელთა საყოველთაო განათლების ახალი პროგრამის შედგენა, საინტერესო წიგნებისა და ბროშურების მომზადება ქართულ და რუსულ ენებზე</p>	<p>ამხ. თ. ვაკოშაშვილი, ზესტაფონის რაიონის მშობელთა საზოგადოების თავმჯდომარე, ქარხანა "ელექტროელემენტის" დირექტორი</p>	<p>— — —</p>	<p>გ. თალაკვაძე, ე. ზარჭუა</p>
7	<p>მომწიფდა უმადლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე ოქროსა და ვერცხლის მედლების პრივილეგიის გაუქმების აუცილებლობა.</p>	<p>ამხ. ნ. სამნიაშვილი, გორის რაიონის სოფელ შინდისის საშუალო სკოლის მასწავლებელი</p>	<p>სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო</p>	<p>ლ. გაგუა, ე. ქურციკიძე, თ. ტატიშვილი</p>
8	<p>მიზანშეწონილია გადავიდეთ მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების ოთხხალხან სისტემაზე. ფაქტობრივად დღეს შეფასებამ დაკარგა თავისი მნიშვნელობა.</p>	<p>— — —</p>	<p>— — —</p>	<p>ლ. გაგუა, ე. ქურციკიძე</p>
9	<p>საჭიროა უფრო ოპერატიულად გავაერთიანოთ ნოვატორ მასწავლებელთა გამოცდილება, გამოვაქვეყნოთ მათ შესახებ წერილები რესპუბლიკური პრესის ფურცლებზე.</p>	<p>ამხ. ფ. პ. ფუხავეა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>გ. თალაკვაძე, ე. ქურციკიძე</p>

1	2	3	4	5
10	მიზანშეწონილი იქნება გადაწყვეტის საკითხი გავით „სახალხო განათლების“ რეპუბლიკური ვარიანტის გამოხატვამდე რესპუბლიკის არაქართული სკოლების მუშაკთათვის.	—“—	—“—	გ. თალავაძე, პ. ჩხენკელი, რ. დგალიშვილი
11	ქ. ფოთის მასწავლებლებმა არ მიიღეს წინართები VIII-VIII კლასების ფიზიკის სახელმძღვანელოებისათვის.	ბ. ბელიძისათვის, ქ. ფოთისთვის მე-4 საშუალო სკოლის მასწავლებელი	—“—	ვ. თალავაძე, ნ. ლლონტი
12	ფიზიკის სასკოლო პროგრამებში შეტანილია არსებითი ცვლილებები, თუმცა სკოლებს ახალი პროგრამები არ აქვთ.	—“—	—“—	ლ. გაგოია, ნ. ლლონტი
13	რაიონში შექმნილი არ არის შესაბამისი ბაზა პროგრამის რეალიზაციის მოსამზადებლად და არც კადრებში მოთხოვნილებაა.	ამხ. თ. გაგნიძე, ქარელის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე	—“—	ნ. ჩიცილაძე, ვ. ბეჭაშვილი, გ. გვარამია
14	მოსწავლეთა პროფესიული მომზადების მსგავსარეობის გაუმჯობესების მიზნით აუცილებელია ამაღლდეს საბაზო სწავლების პასუხისმგებლობა აღნიშნული საკითხის გადაწყვეტის საქმეში.	ამხ. გ. კვიციანი, აბაშის მ-ე პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი	—“—	ნ. ჩიცილაძე, ვ. ბეჭაშვილი
15	შრომითი სწავლების არსებული მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა არ პასუხობს თანამედროვე მოთხოვნებს.	ამხ. მ. გაგრაშვილი, ახმეტის რაიონის სოფელ ბაბანურის დაწყებითი სკოლის გამგე-მასწავლებელი	—“—	გ. გორგოშიძე, ვ. ბეჭაშვილი
16	საბაზო დაწყებულ ბავშვთა ხელმძღვანელები არასაკმარისად ეხმარებიან სკოლებს შრომითი სწავლებისა და პროფესიული მომზადების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებაში, ნაკლები ყუ-	ამხ. ი. ტყეშელაძე, ქუთაისის 26-ე საშუალო სკოლის კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზ-	საქართველოს სსრ განათლების საინისტრო	გ. გორგოშიძე, ვ. ბეჭაშვილი

1	2	3	4	5
16	რადლება იქცევა მოსწავლეთა მწარმოებ- ლური შრომის ორგანიზაციისათვის სათა- ნადო პირობების შექმნას.	ტორი; ამხ. ა. რობაქიძე, ტიბულის განათლების უ- წყებო პროფკავშირის საქა- ლაქო კომიტეტის თავმჯდო- მარე; ც. მოდრეკილაძე, მცხეთის რაიონის სოფელ ქსნის საშუალო სკოლის კლასგარეშე და სკოლისგა- რეშე მუშაობის ორგანიზა- ტორი		
17	გაერთიანება „ელექტროგამშეობზე“ მო- წყობილია 48 სამუშაო ადგილი, მაგრამ აქ მოსწავლეები არაერთარ პროფესიას არ ეუფლებიან. ჩატარებული არ არის სამუ- შაო ადგილების ატესტაცია.	ამხ. ლ. ზორდოვა, ახალ- ციხის მე-3 საშუალო სკო- სკოლის მასწავლებელი	—	ნ. ჩიკვილაძე, ვ. ბეჟაშვილი
18	სკოლები არ მარავლება მანქანებისა და ტრაქტორების სათანადო ნაწილებით.	ამხ. ნ. გოჩიაშვილი, ქარე- ლის რაიონის სოფელ მოხი- სის საშუალო სკოლის მა- სწავლებელი	—	გ. გორგოშიძე, კ. გოდერძიშვილი
19	იგრძნობა მეთოდური ლიტერატურის ნაკლებობა შრომითი სწავლების მასწავ- ლებლებისათვის; ნელი ტუშპია აღებული ქართული სკოლებისათვის შრომითი სწავლების სახელმძღვანელოების შესაქმ- ნა	ამხ. ე. ძნელაძე, თბილისის იალინიის რაიონის სახალ- ხო განათლების განყოფი- ლების გამგე	—	ნ. ჩიკვილაძე, ვ. ბეჟაშვილი, ნ. ლლონტი
20	საჭიროა შეიქმნას სახელმძღვანელოე- ბი შრომითი სწავლების ახალი პროფე- სიების მიხედვითაც.	ამხ. თ. გოგიბერიძე, მახა- რაძის მე-2 საშუალო სკო- ლის მასწავლებელი	—	—

1	2	3	4	5	
21	<p>მასწავლებლებს უნდა მიეცეთ შერტიშესაძლებლობანი გაკეთებულ თავისუფალი შემოქმედებისათვის; მათი შრომა უნდა ფასდებოდეს არა დოკუმენტებით, არამედ მუშაობის საბოლოო შედეგებით.</p>	<p>ამხ. პ. მელაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე</p>	—	<p>ლ. ვაგუა, ვ. ჭურციავაძე</p>	
22	<p>კვლით-მეცნიერული სპეციალისტებით სკოლების უზრუნველყოფის მიზნით პედაგოგიურ ინსტიტუტებში საჭიროა მოეწყოს შრომითი სწავლების მასწავლებელთა გადამზადების ერთწლიანი კურსები.</p>	<p>ამხ. ე. ნემსიფერიძე თბილისის 176-ე საშუალო სკოლის დირექტორი</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების საინისტრო</p>	<p>ნ. ჩიკვილაძე, ვ. ლახვიშვილი</p>	
23	<p>მიზანშეწონილი იქნებოდა, რომ წლიდან წლამდე არ შეგვიცვლიდა სკოლა — საბჭოთა მეურნეობებზე გამოყოფილი მიწის ნაკვეთები და ამ ნაკვეთებიდან მიღებული შემოსავალი ჩაგვირიცხა სკოლის ანგარიშში; მუშაობა სასწავლო-საწარმოო მეურნეობაში ეთულებოდეთ მოსწავლეებს სამუშაო სტაჟში; აუცილებელია ცვლილებების შეტანა ტიპურ დებულებაში; სკოლა — საბჭოთა მეურნეობაში მუშაობის მდგომარეობისადმი პასუხისმგებელია სკოლა და წარმოება.</p>	<p>ამხ. ე. სუხიშვილი, სოფელ ძევერის მეცენაზების საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი, ამხ. ა. ჩხაიძე მახარაძის რაიონის სოფელ ლაითურის საშუალო სკოლის დირექტორი</p>	—	<p>ნ. ჩიკვილაძე, ვ. ბეჟაშვილი</p>	
24	<p>სასწავლო-საწარმოო კომბინატს არ განა საკუთარი შენობა, სასწავლო კაბინეტები არ პასუხობს მოთხოვნებს, საბაზო საწარმოები არ უწყვეტ სკოლებს სათანადო დახმარებას.</p>	<p>ამხ. მ. გაურაშვილი, ახმეტის რაიონის დაწყებითი სკოლის გამგე-მასწავლებელი</p>	—	—	

1	2	3	4	5
25	<p>აუცილებელია სასწავლო-საწარმოო კომბინატების ნაცვლად სკოლებში გაიხსნას სასკოლათაშორისო სასწავლო სახელოსნოები.</p>	<p>ამხ. გ. შაქარაშვილი, ხაშურის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე</p>	<p>—“—</p>	<p>—“—</p>
26	<p>საჭიროა გაფართოვდეს სასწავლო-საწარმოო კომბინატების არსებული ქსელი და გაიზარდოს სწავლების პროფილების რიცხვი.</p>	<p>ამხ. ლ. შენგელია, ვალის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე ამხ. პ. მელაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე</p>	<p>—“—</p>	<p>—“—</p>
27	<p>გაძლიერდა მშობელთა ზეგავლენა სკოლაზე მათი შვილების მიერ მხოლოდ მაღალი შეფასებების და არა ღრმა ცოდნის მიღების მიზნით.</p>	<p>ამხ. ე. კოპაშაძე, თელავის რაიონის სოფელ წინანდლის საშუალო სკოლის მასწავლებელი</p>	<p>—“—</p>	<p>ლ. გაგუა, თ. ტატიშვილი, ე. ქურციკიძე, ე. ზარქუა</p>
28	<p>შრომითი სწავლების ორგანიზაციას ის ართულებს, რომ სკოლაში ისწავლება მანქანათმშენობა, ხოლო საბაზო საწარმოს კი მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობა წარმოადგენს.</p>	<p>ამხ. რ. ტ. ნარიანიძე, ასპინძის საშუალო სკოლის დირექტორი</p>	<p>—“—</p>	<p>ნ. ჩიცილაძე, ვ. ბეჭაშვილი,</p>
29	<p>აუცილებელია სწავლების ტექნიკური საშუალებების მონტაჟის ერთიანი სისტემის შემუშავება, რამეთუ ადგილებზე არ ჰყავთ შესაბამისი სპეციალისტები. აღნიშნული საკითხის გადასაწყვეტად მიზანშეწონილი იქნება ზონალური ორგანიზაციების შექმნა, რომლებიც სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა მონტაჟსა და რემონტს უზრუნველყოფს.</p>		<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო</p>	<p>გ. გორგოშიძე,</p>

1	2	3	4	5
30	როგორც პრაქტიკამ გვიჩვენა, გაუმართლებელია მასწავლებელთა შეთავსებით რამდენიმე სკოლაში ტუშაობა, აგრეთვე პენსიონერ მასწავლებელთა ტუშაობა მთელ კვირულს განაკეთებუ.	ამბ. თ. ა. ზურაბიშვილი, ყვარლის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე	ბაშვილის სახელობის პე.	6. ჩიკვილაძე, ვ. ლასხიშვილი
31	მიზანშეწონილია რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სასწავლო გეგმაში „ესთეტიკის“ საგნის შეტანა.	ამბ. ლ. ბ. თვაძე, ფოთის სახალხო განათლების განყოფილების ბაჭყალია და მოზარდთა სპორტული სკოლის დირექტორი	—	ლ. ვაგუა, ვ. ქურციკიძე
32	საჭიროა მოწესრიგდეს მასწავლებელთა ევალუაციაციის ამბლები ორგანიზაცია სოფლის რაიონებში, სადაც პედაგოგიური კადრების დეფიციტი იგრძნობა, უმეტეს შემთხვევაში ვერ ხერხდება ვაკეითილების შენაძელება კურსების მოვლა პერიოდის მანძილზე.	ამბ. რ. ი. ცაძე, ვალის რაიონის სოფელ გუმურიშის საშუალო სკოლის მასწავლებელი	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი	6. ჩიკვილაძე, ვ. ლასხიშვილი
33	რეალური არ არის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ მოსწავლეთა საზოგადოებრივად სასარგებლო მწარმოებლური შრომის ორგანიზაციის მიმართულებით შემუშავებული რეკომენდაციები, რინაიდან არ ივალისწინებენ თითოეული რეგიონის სპეციფიკას.	ამბ. ე. კობაშიძე, თელავის რაიონის სოფელ წინანდლის საშუალო სკოლის მასწავლებელი	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო	6. ჩიკვილაძე, ვ. ბექაშვილი, ვ. გოჯიტაძე
34	სკოლები არ მარადდება ცხრილებითა და თვალ-საჩინო-დიდაქტიური მასალებით ქართულ ენაზე.	ამბ. ნ. სამნიაშვილი, ვორის რაიონის სოფელ შინდისის საშუალო სკოლის მასწავლებელი	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, ი. გოჯე-	ლ. ვაგუა, ნ. დლონტი, შ. ამონაშვილი

1	2	3	4	5
35	<p>აუცილებელია თავისდროულად დასრულდეს მუშაობა ქართული ენისა და ლიტერატურის პროგრამის საბოლოო გამოცემისათვის.</p>	<p>ამხ. ნ. სამნიაშვილი, ვორის რაიონის სოფელ შინდისის საშუალო სკოლის მასწავლებელი</p>	<p>დაგოვიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, ი. გოგეშვილის სახელობის პედაგოგიურ მეცნიერებათა კვლევითი ინსტიტუტი</p>	<p>ლ. გაგუა, გ. ქურციცაძე, შ. ამონაშვილი</p>
36	<p>მიზეზი გასული წლის მანძილზე არ გამოსულა ჟურნალის „ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“ არც ერთი ნომერი.</p>	<p>—</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ რედაქცია</p>	<p>გ. თალაკვაძე, რ. ძერია</p>
37	<p>პრესამ უნდა იკისროს სკოლასა და მეცნიერებას შორის საზოგადოებრივი ცენტრის ფუნქცია.</p>	<p>ამხ. პ. მელაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, გაზეთ „საბაზო განათლებისა“</p>	<p>—</p>

1	2	3	4	5
38	თბილისის 158-ე საშუალო სკოლის მშენებლობა ვათეილისწინებულ იყო 1987 წლის გეგმით, თუმცა იგი გეგმიდან ამოიღეს ცვლილებების შეტანის აუცილებლობის გამო. ძველი შენობა კი მოთხოვნებს არ აკმაყოფილებს.	ამხ. გ. სამხარაძე, თბილისის 158-ე საშუალო სკოლის უფროსი პიონერტელმძღვანელი	ფერნალ „სკოლა და ცხოვრების“ რედაქციები საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, თბილისის სახალხო განათლების სამმართველო	გ. გორგოშიძე, რ. ზიტერი, კ. სუქაშვილი
39	რეპეტიტორობის აღმოფხვრის მიზნით მიზანშეწონილია ყოველი რაიონის (ქალაქის) ერთ-ერთ სკოლაში გაიხსნას მოსამზადებელი ჯგუფები უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელთათვის.	—	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო	ლ. გაგუა, ნ. ჩიკვილაძე, ე. ქურციკიძე, გ. ლახიშვილი
40	აუცილებელია სასკოლო პროგრამებისა და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები პროგრამების შესაბამისობაში მოყვანა.	—	—	ლ. გაგუა, ე. ქურციკიძე
41	რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების შრომითი სწავლების კვალიფიციური სპეციალისტებით სრული უზრუნველყოფის მიზნით აუცილებელია გა-	ამხ. ნ. ოთარაშვილი, გურჯაანის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ	ნ. ჩიკვილაძე, გ. ლახიშვილი, ე. ბეჟაშვილი

1	2	3	4	5
	<p>იზარდოს მიღება „ზოგადტექნიკური დისციპლინებისა და შრომითი სწავლების“ ფაკულტეტზე.</p>		<p>უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი</p>	
42	<p>აუცილებელია რეგულარულად გამოიყოს რესურსები საბაზო სკოლების განსამტკიცებლად.</p>	<p>ამხ. ფ. ფუხაევა, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე</p>	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი</p>	<p>გ. გორგოშიძე, რ. ხიტური</p>
43	<p>საჭიროა განხილულ იქნას რესპუბლიკის რეგიონების სასწავლო-მეტრიკული ბაზის გათანაბრების საკითხი.</p>	<p>—</p>	<p>—</p>	<p>—</p>
44	<p>უკიდურესად სუსტია სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების დაწესებულებათა მეტრიკული ბაზა; არ არის სპეციალური შენობები სკოლისგარეშე დაწესებულებებისათვის, სკოლებს არ აქვთ სპორტული და სააქტო დარბაზები; არ არის შექმნილი ელე-</p>	<p>—</p>	<p>—</p>	<p>—</p>

1	2	3	4	5
45	<p>შენტარული პირობები გახანგრძლივებული დღის ჯგუფების შესაბამისად.</p> <p>მნიშვნელოვან გავლენას მოიხსოვს სასკოლო და საბავშვო ავეჯის ხარისხი. რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები, სკოლა-ინტერნატები, საბავშვო სახლები, სკოლაშენი დაწესებულებები, ძირითადად, უხარისხო ინვესტირებით მარაგდება. არც თუ იშვიათად სასკოლო მერხები, საბავშვო საწოლები და ა. შ. იშლება ადგილზე მათი შექმნის მომენტში.</p>	<p>ამხ. ნ. მაღრაძე, თბილისის № 1 საბავშვო სახლის დირექტორი</p>	<p>საქართველოს სსრ სატყეო და ხის დამამუშავებელი მრეწველობის სამინისტრო</p>	<p>მ. გორგოშიძე, მ. გოდერძიშვილი</p>
46	<p>რესპუბლიკის საბავშვო სახლები უხარისხო ფეხსაცმელს, მოუხერხებელ და უშლი ტანსაცმელს დებულობენ.</p>	—	<p>საქართველოს სსრ მსუბუქი მრეწველობის სამინისტრო</p>	<p>ლ. გაგუა, მ. გორგოშიძე, მ. ვარდოსანიძე, მ. გოდერძიშვილი</p>
47	<p>ნახევრად შეუსრულებელია საბავშვო სახლებისათვის კარტოფილის, თევზის, კვარცხისა და ხილის მიწოდება.</p>	—	<p>საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტრო, „ცეკავშირის“ გამგეობა</p>	<p>ლ. გაგუა, მ. ვარდოსანიძე</p>
48	<p>ინტერნატებსა და საბავშვო სახლებს არ ეძლევათ საშუალება თეატრებში, კონოთეატრებსა და სტადიონებზე აღსაზრდელთა უფასო დასწრების ორგანიზებით.</p>	—	<p>საქართველოს სსრ განათლებისა და კულტურის სამინისტრო</p>	—

1	2	3	4	5
	სათვის მიუხედავად იმისა, რომ ამჟამად არსებობს მთავრობის ნებართვა.		ნისტროები, ფიზკულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტი	
49	დაბალია მოქმედი სახელმძღვანელოების პოლიგრაფიული დონე.	ამხ. ნ. სამნიაშვილი, გორის რაიონის სოფელ შინდისის საშუალო სკოლის მასწავლებელი	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, გამომცემლობათა და წიგნით ვაჭრობის სახელმწიფო კომიტეტი	3. თალაყაძე, 5. ღლონტი
50	არასაკმარისია ექიმების, კერძოდ, ნარკოლოგების მუშაობის დონე ზაქათა და მოზარდთა შორის ილეთპოლისში და ნარკომანიის პროფილაქტიკის საქმეში. საპირთა გაძლიერდეს კონტროლი აღვილებზე ზაქათა ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის.	ამხ. კ. პ. სტომატოვი, ქ. გარნეულის მე-6 საშუალო სკოლის დირექტორი, ამხ. გ. ს. კაფუშანი, რუსთავის მე-12 საშუალო სკოლის დირექტორი	საქართველოს სსრ განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროები	ლ. ვაგუა, გ. თალაყაძე, ე. ზარქუა, თ. ტატიშვილი
51	სკოლაში მამაკაცი მასწავლებლების მოზიდვის პრობლემის გადასაჭრელად აუცილებელია უმაღლეს პედაგოგიურ ასწავლებლებში მისილები გამოცდების დროს ამიტურიენტი ვაგებისათვის შეღავათების მიცემა.	ამხ. ნ. ი. სამხარაძე, ზესტაფონის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე, ამხ. ე. გ. ჰელიძე, ვანის რაიონის სოფელ ციხესულორის საბავშვო ბაღის გამგე, ამხ. მ. ს. თედია-	საქართველოს სსრ განათლებისა და უმაღლესი და საშუალო სპეციალური გა-	6. ჩიცილაძე, გ. ლასხიშვილი

1	2	3	4	5	
52	<p>უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გაიზარდა პედაგოგიური ინსტიტუტებისა და უნივერსიტეტების კურსდამთავრებულთა რიცხვი. ამასთან, მათი მომზადების დონე ჯერ კიდევ დაბალია, არადაამკმაყოფილებელია სტრუქტურა მიერ პედაგოგიური პრაქტიკის ჩატარების დონე. აუცილებელია მკაფიოდ მოეციოს იმ უმაღლეს-დამთავრებულებს, რომლებიც განაწილების ადგილზე არ გამოცხადდნენ.</p>	<p>შვილი, გორის რაიონის, სოფელ კარაღეთის სამუალო სკოლის მასწავლებელი</p> <p>ამხ. ვ. გ. შველიძე, ვანის რაიონის სოფელ ციხესულორის საბავშვო ბაღის გამგე, ამხ. გ. ზურაბიშვილი, ყვარლის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე, ამხ. თ. გ. გელაშვილი, 51-ე პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი</p>	<p>ნათლების სამინისტრო</p> <p>— „ —</p>	<p>— „ —</p>	

РЕШЕНИЯ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

О РАБОТЕ ОТДЕЛА НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ТЕЛАВСКОГО РАЙОНА ПО КООРДИНАЦИИ СОВМЕСТНОЙ РАБОТЫ ШКОЛЫ, СЕМЬИ И ОБЩЕСТВЕННОСТИ В СВЕТЕ РЕШЕНИЙ XXVII СЪЕЗДА КПСС И XXVII СЪЕЗДА КП ГРУЗИИ

28 мая 1987 года

Коллегия отмечает, что для практического осуществления стоящих перед школой задач, отдел народного образования Телавского района, руководствуясь решениями XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии и реформы общеобразовательной и профессиональной школы, при поддержке местных партийных и советских органов проводит определенную работу с целью привлечения семьи, общественности, трудовых коллективов к делу нравственного воспитания, трудового обучения и профессиональной подготовки учащихся, организации их общественно полезного, производительного труда, планирует и осуществляет вопросы организации и управления совместной работы школы, семьи и общественности. На заседаниях Совета народного образования рассматривает и совместно с другими отделами районного Совета народных депутатов, трудовыми коллективами решает вопросы создания условий трудового обучения и воспитания, хозяйственного обеспечения учебно-воспитательных учреждений, распределения потоков молодежи, которые после завершения учебы в средних и неполных средних школах решили продолжить ее, и другие вопросы воспитательной работы. Во время реализации форм и методов воспитания учащейся молодежи главной задачей считает обеспечение взаимодействия школы, семьи и общественности, в результате чего новое, социально-педагогическое взаимоотношение школы и производства заменяет традиционное шефство учреждений над общеобразовательными школами. Трудовые коллективы непосредственно вмешиваются в жизнь педагогических коллективов общеобразовательных школ по вопросам воспитания учащихся, их идейно-нравственного и гражданского формирования, участвуют в учебно-воспитательном процессе, вовлекают учащихся в общественно производительную жизнь. С целью подготовки молодежи к жизни и труду, выработки в них трудовых навыков, любви к труду и уважения к трудящим-

ся, совместно с педагогическими коллективами общеобразовательных школ проводят тематические вечера, встречи с делегатами съезда, передовиками труда, новаторами производства, которые посвящаются XXVII съезду КПСС и XXVII съезду КП Грузии (средние школы № 2, Телави, Цинандали, Икалто).

Вместе с тем, проверка показала, что в деле коммунистического воспитания учащихся с точки зрения координации совместной работы школы, семьи и общественности отдел народного образования имеет серьезные пробелы, которые препятствуют успешной реализации в жизни целеустановки школьной реформы. Прикрепленные ко многим школам базовые и шефствующие учреждения вновь инертно участвуют в весьма значительных вопросах воспитательной работы закрепленных за ними школ. В деле воспитания сознательного подхода к учебе результатом недостаточной совместной воспитательной работы родительских коллективов, базовых учреждений и представителей общественности является то, что большинство учащихся района троечники.

Со стороны отдела народного образования вследствие недостаточного контроля и поддержки малоэффективна работа родительских коллективов целого ряда школ (Телавская 8, Напареульская, Пшаветская, Карачальская) в деле привлечения и активного включения представителей трудовых коллективов в проведении воспитательного воздействия, в душевном подходе к конкретным вопросам взаимоотношения школы и общественности. Пока что, ни в одной школе, ни один родительский коллектив, не вносит никаких предложений на педсоветы, более того, и педагогические коллективы не заинтересовались их отчетами, почти нигде не функционируют Советы отцов. Именно формальный характер индивидуального шефства над трудновоспитуемыми выходцами из «неблагонадежных» семей, ослабление профилактической работы с несовершеннолетними и мелкое опекуновство обусловили рост преступности среди подростков. В совместной работе с теми организациями, которые обязаны участвовать в деле воспитания учащейся молодежи, отдел народного образования все еще не занимает руководящей роли. Для искоренения преступности среди несовершеннолетних в районе все еще не определены формы действенных контактов с райкомом комсомола, административными органами, родительской общественностью, трудовыми коллективами. А необходимость в этом создает то обстоятельство, что в районе на сегодняшний день 54 «неблагонадежных» се-

мей и 45 несовершеннолетних, стоящих на учете в инспекции, являются трудновоспитуемыми.

В координационный Совет по укреплению дисциплины, искоренению негативных явлений и профилактике преступности при отделе народного образования, в профилактические советы школ редко приглашают представителей тех производств-учреждений, где работают родители трудновоспитуемых несовершеннолетних правонарушителей (Телавская 8, Курдгеллаурская, Бушетская средние школы), не принимаются меры по повышению дееспособности родительских собраний, не проводится педагогический анализ академической успеваемости учащихся и работы, проведенной для укрепления дисциплины. На собраниях редко рассуждают о потребностях молодого поколения, формировании его интересов, воспитании в его представителях способности правильной ориентации в общественных явлениях. Незаметна профилактическая борьба с курением, против алкоголя. Не применяются испытанные формы педагогизации родителей по их рабочим местам. Большинство педагогических коллективов школ не может обеспечить правильную, рациональную организацию свободного времени учащихся микрорайона и целиком, по масштабу района. При участии общественности, трудовых коллективов не в состоянии воздействовать на нежелательную для учащихся школы среду (Курдгеллаурская, Телавская № 8, Бушетская, Напареульская средние школы).

Отдел народного образования, педагогические коллективы общеобразовательных школ не могут оптимально управлять и привлекать представителей родительской общественности по вопросам воспитательной работы по месту жительства и разумного использования свободного времени. Только 15% (13640) учащейся молодежи района могут удовлетворить во внеурочное время свои интересы. Забота о нравственном воспитании и установлении активной жизненной позиции учащихся является первейшей задачей не только школы, но и трудовых коллективов базовых, шефствующих организаций. Все еще очень слабо, неудовлетворительно влияние комсомольских организаций трудовых коллективов шефствующих и базовых организаций на пионерские, комсомольские организации школы, родительские комитеты.

Отдельные ведомства ведут пассивное шефство над трудовым воспитанием учащихся общеобразовательных школ и созданием необходимых условий для производительного тру-

საგანმანათლებლო
სისტემების განვითარების
მინისტრო

да. В ряде случаев большинство базовых предприятий не по-
 лняет предусмотренные Положением требования, не помо-
 гает школам в укреплении материально-технической базы,
 устройстве кабинетов по трудовому обучению. Проверка пока-
 зала, что только в 12 школах района созданы соответствующие
 условия для питания, сна и развлечения-отдыха детей шести-
 летнего возраста, групп продленного дня. Вместе с тем, надо
 отметить, что тяжелое положение материальной базы некото-
 рых учреждений вызвано безответственностью школьных ин-
 спекторов, самих руководителей этих объектов, педагогических,
 ученических и родительских коллективов. На низком уровне
 находится культура сохранения, ухода и эксплуатации Телав-
 ской 8, Караджалской, Напареульской и других школьных
 зданий, их внешний и внутренний вид, безвкусо выполне-
 ные устаревшие стенды и выставки, оформление школьных ка-
 бинетов, пионерских комнат, особенно библиотек. В результа-
 те того, что не предусматриваются перспективы народного хо-
 зяйства и существующие требования, а также слабой профори-
 ентационной деятельности органов народного образования,
 школ, трудовых коллективов базовых и шефствующих органи-
 заций, показатель трудоустройства выпускников района по
 сравнению с профилем трудового обучения является низким и
 составляет только 24%.

Основные причины существующих пробелов находятся в
 управлении учебно-воспитательным процессом на местах: в
 большинстве проверенных школ на педсоветах не выделяется
 позиция педагогических коллективов в вопросах организации
 совместной работы с семьей и общественностью. Вопросы, за-
 планированные руководством школы для рассмотрения в учеб-
 но-воспитательной работе школы не отвечают требованиям се-
 го дня, стихийны и часто не вытекают из интересов
 школы, микрорайона. Выявленные в указанной работе недо-
 статки вызваны поверхностным знанием указаний руководи-
 щих органов со стороны педагогических коллективов, дирек-
 ций школ — большинство из них недостаточно руководствуются
 руководящими документами XXVII съезда КПСС и XXVII
 съезда КП Грузии, реформы общеобразовательной и професси-
 ональной школы, коллегии Минпроса.

В управлении указанного вопроса все еще не создана си-
 стема. Школьные инспектора слабо выполняют роль организа-
 тора работы педагогических коллективов закрепленных за ни-

ми школ. За редким исключением большинство из них не считает обязательным взаимоотношение с шефствующими трудовыми коллективами и базовыми предприятиями, не знакомы с внутришкольными проблемами, не уделяют внимания вопросам воспитательной работы в микрорайоне, не создают условий для того, чтобы вокруг школы царил благоприятный климат, способствующий готовности родителей и общественности участвовать в деле воспитания учащейся молодежи. Недостаточное внимание уделяется выявлению и обобщению интересного опыта совместной работы. Для координации совместной деятельности школы, семьи и общественности с целью ведения работы на уровне современных требований и осиления существующих недостатков коллегия решила:

1. Поручить отделу народного образования Телавского района до августа 1987 года:

— при поддержке местных партийных и советских органов разработать конкретный план совместной работы общеобразовательных школ с трудовыми коллективами базовых и шефствующих производств-учреждений, общественностью;

— в процессе совместной работы с семьей и общественностью особое внимание обратить перестройке работы подколлективов общеобразовательных школ и созданию условий для творческого труда;

— совместно с правоохранительными органами и заинтересованными организациями наметить мероприятия по спец. плану по искоренению правонарушений несовершеннолетних, вместе с этим перестроить работу координационного совета укрепления дисциплины, искоренения негативных явлений и профилактики преступности; к своей работе привлечь из общественности компетентные лица;

— поставить предложения о привлечении общественности в районный Совет народных депутатов по месту жительства для организации любительских объединений и клубов для подростков;

— до конца 1987 года вместе с созданием программы последовательного перехода родителей ко всеобщему образованию, расширить сеть народных университетов педагогических знаний родителей на базе сельских школ и производств-учреждений, по усмотрению работы родителей, в виде факультетов, лекториев, консультационных пунктов.

2. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующим отделами народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики:

— соответственно с требованием решений XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии, реформы общеобразовательной и профессиональной школы основательно перестроить стиль и методы работы с семьей и общественностью, особое внимание уделить единству воспитательного воздействия на учащуюся молодежь и обеспечению результативности их работы;

— привлекать родителей и общественность для активного участия в школьной жизни, организации внеклассной и внешкольной работы и воспитательной работы по месту жительства, поддержать развитие инициативы самоуправления с учетом современных требований;

— принимать решительные меры против порочных привычек подростков, беспризорности и правонарушений; особое внимание общественности, представителей трудовых коллективов направить на вопросы повышения ответственности родителей за поведение их детей, сделать более деловыми Советы профилактики, контакты педагогических коллективов с теми производствами-учреждениями, где работают родители несовершеннолетних.

3. Принять во внимание, что Совет народного образования Телавского района, рассмотрев материалы проверки, директору 8 средней школы Телавского района тов. Т. Гобеджишвили объявил строгий выговор, за допущенные в работе серьезные недостатки; директорам Бушетской и Курдгелаурской средних школ, организатору Напареульской ср. школы (А. Напирели, Н. Мамацашвили, С. Баширулидзе) объявлен выговор;

— объявлен выговор методисту методкабинета народного образования Телавского района З. Кулудашвили за несоответственный уровень методической помощи в воспитательной работе.

4. Управлению воспитательной работы (тов. Э. Заркуа) в апреле 1987 года проверить исполнение решений коллегии на месте, рассмотреть его на заседании совета Управления и представить информацию.

5. Управлению воспитательной работы (тов. Э. Заркуа) осуществлять общий контроль за исполнением указанного решения.

6. Напечатать решение с приложенной справкой в Сборнике приказов и инструкций Минпроса.

Министр Н. Васадзе

С П Р А В К А

о работе отдела народного образования Телавского района по координации совместной работы школы, семьи и общественности в свете решений XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии

Для практического осуществления стоящих перед школой задач отдел народного образования Телавского района, руководствуясь решениями XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии и реформы общеобразовательной и профессиональной школы, при поддержке местных партийных и советских органов проводит определенную работу с целью привлечения семьи, общественности, трудовых коллективов к делу нравственного воспитания, трудового обучения и профессиональной подготовки учащихся, организации их общественно полезного, производительного труда; планирует и осуществляет вопросы организации и управления совместной работы школы, семьи и общественности. На заседаниях Совета народного образования рассматривает и совместно с другими отделами районного Совета народных депутатов, трудовыми коллективами решает вопросы создания условий трудового обучения и воспитания, хозяйственного обеспечения учебно-воспитательных учреждений, распределения потоков молодежи, которые после завершения учебы в средних и неполных средних школах решили продолжить ее и другие вопросы воспитательной работы. Во время реализации форм и методов воспитания учащейся молодежи главной задачей считает обеспечение взаимодействия школы, семьи и общественности, в результате чего новое, социально-педагогическое взаимоотношение школы и производства заменяет традиционное шефство учреждений над общеобразовательными школами. Трудовые коллективы непосредственно вмешиваются в жизнь педагогических коллективов общеобразовательных школ по вопросам воспитания учащихся, их идейно-нравственного и гражданского формирования, участвуют в учебно-воспитательном процессе, увлекают учащихся в общественно производительную жизнь. С целью подготовки молодежи к жизни и труду, выработки в них трудовых навыков, любви к труду и уважения к трудящимся, совместно с педагогическими

коллективами общеобразовательных школ проводят тематические вечера, встречи с делегатами съезда, передовиками труда, новаторами производства, которые посвящаются XXVII съезду КПСС и XXVII съезду КП Грузии (средние школы № 2, Телави, Цинандали, Икалто).

Для трудовой подготовки учащихся отдел народного образования серьезное внимание уделяет правильному определению содержания и организации совместной работы школы и производства.

На базе 45 производств-учреждений, закрепленных в законодательном порядке, 1700 старшеклассников 30 школ района овладевают при учете социально-экономических условий района 11-ью видами выбранных профессий (тракторист, ткач, токарь, проблемист-лаборант, секретарь-машинистка, портной, бетонщик, цветовод-декоратор, основы автодела, виноградарства и животноводства). С января 1987 года при помощи госагропроизводства района во всех сельских школах созданы мини-колхозы и хозяйства (в прошлом году они функционировали в Лапанкури и Тетри Цклеби).

Ряд производственных коллективов активно поддерживает укрепление материально-технической базы школ: оборудование кабинетов-лабораторий инструментами-орудиями, оборудование спортивных площадок, текущий ремонт школьных зданий, выделение учебно-опытных участков и др. В этом отношении заслуживает похвалы Телавское автотранспортное объединение (дир. И. Каконашвили), шелковая бумагопрядильная-крутильная и швейная фабрики (дир. Т. Нанобашвили, А. Цумашвили), колхоз в Икалто им. Ш. Руставели, виноградарское хозяйство в Цинандали (Г. Шатиришвили, Г. Батишвили). Планируют и направляют производственную работу, компенсируют труд учащихся, посылают специалистов, рабочих, колхозников, агрономов, которые обучают и организуют плодотворную работу учащихся.

Эффективность воспитательной работы учащихся во многом зависит от объединения требований и согласованных мероприятий семьи, школы, общественности и трудовых коллективов.

Соответственно требованиям школьной реформы отдел образования уделяет определенное место повышению общественной активности родителей; родители принимают участие в работе созданных на местах микроучастков, укрепления осуществления всеобщего образования, организации рейдов по месту

жительства с целью проверки выполнения учащимися дня (Телавская № 1, 2, Цинандалская, Лапанкурская ср. школы). По инициативе родителей утвердилась на практике активное участие общественности, трудовых коллективов на общих собраниях школ и сельских сборох.

С целью повышения педагогической культуры родителей отдел образования на базе Дома учителей, Икалтойской академии, Цинандалского дома культуры организует работу почти 1300 родителей. В лекционной пропаганде широко включены передовые, опытные педагоги, видные ученые, общество «Цодна», лекторат Телавского госпединститута, работники правоохранительных органов и медицинской службы.

Наилучшим примером совместной работы, проявления особого внимания со стороны общественности можно назвать систематическую заботу 17 организаций-учреждений района по вопросам питания и внешнего вида, необходимого медицинского-профилактического обслуживания школы-интерната спрот и детей, лишенных родительской заботы.

Педагогические коллективы общеобразовательных школ под руководством отдела народного образования района совместно с шефствующими трудовыми коллективами базовых и шефствующих организаций планируют и осуществляют мероприятия, посвященные 70-летию Великого Октября.

Вместе с тем, проверка показала, что в деле коммунистического воспитания учащихся с точки зрения координации совместной работы школы, семьи и общественности, отдел народного образования имеет серьезные пробелы, которые мешают успешной реализации в жизни целеустановки школьной реформы. Прикрепленные ко многим школам базовые и шефствующие учреждения вновь инертно участвуют в весьма значительных вопросах воспитательной работы, закрепленных за ними школ. В деле воспитания сознательного подхода к учебе результатом недостаточной совместной воспитательной работы родительских коллективов, базовых учреждений и представителей общественности является то, что большинство учащихся района троечники.

Со стороны отдела народного образования вследствие недостаточного контроля и поддержки малоэффектна работа родительских коллективов целого ряда школ (Телавская 8, Напареульская, Пшаветская, Карачальская) в деле привлечения и активного включения представителей трудовых коллективов в проведении воспитательного воздействия, в душевном под-

ходе к конкретным вопросам взаимоотношения школы и общества. Пока что ни в одной школе, ни один родительский коллектив не вносит никаких предложений на педсоветы, более того, и педагогические коллективы не заинтересовались их отчетами, почти нигде не функционируют Советы отцов. Над трудновоспитуемыми выходцами из «неблагонадежных» семей ведут мелкое опекуновство, вследствие чего со стороны этих подростков имеют место случаи правонарушений. Например, трудновоспитуемые учащиеся Телавской и Курдгеллаурской школ Г. Малацидзе и Г. Тухашвили в разное время повторно совершили преступления, хотя о них, о семейном положении обоих подростков намного раньше знала школа, руководители микрорайонов, шефствующие трудовые коллективы.

Индивидуальное шефство над подростками чаще носит формальный характер.

Ослабление профилактической работы с несовершеннолетними обусловило в районе рост преступности подростков. В совместной работе с теми организациями, которые обязаны участвовать в деле воспитания учащейся молодежи, отдел народного образования все еще не занимает руководящей роли. Для искоренения преступности среди несовершеннолетних все еще не определены формы действенных контактов с райкомом комсомола, административными органами, родительской общественностью, трудовыми коллективами. А необходимость в этом создает то обстоятельство, что в районе 54 «неблагонадежных» семей и 45 несовершеннолетних, стоящих на учете в инспекции, являются трудновоспитуемыми.

Удивительно, но факт, что и после такого тревожного преступления, когда три ученика 8 школы в нетрезвом состоянии в одну ночь совершили три преступления — администрация школы во время проверки не имела учетного списка неблагонадежных семей и трудновоспитуемых подростков. Пионервожатый не знал фамилию закрепленного за ним пионера и т. д. В этом направлении ответственность за положение дела поручается также педагогу-организатору жилищно-эксплуатационного участка (Г. Нудубидзе), работу которого в настоящее время нельзя считать удовлетворительной, он не знаком даже с положением педагога-организатора.

В координационный Совет по укреплению дисциплины, искоренению негативных явлений и профилактики преступности при отделе народного образования, в профилактические Со-

веты школы редко приглашают представителей тех производств-учреждений, где работают родители трудновоспитуемых, несовершеннолетних правонарушителей (Телавская 8, Курдгеллаурская, Бушетская средние школы), не принимаются меры по повышению дееспособности родительских собраний, не проводится педагогический анализ академической успеваемости учащихся и работы, проведенной для укрепления дисциплины. На собраниях редко рассуждают о потребностях молодого поколения, формировании его интересов, воспитании в его представителях способности правильной ориентации в общественных явлениях. Незаметна профилактическая борьба с курением, против алкоголя. Не применяются испытанные формы педагогизации родителей по их рабочим местам. Большинство педагогических коллективов школ не может обеспечить правильную, рациональную организацию свободного времени учащихся микрорайона и целиком по масштабу района. При участии общественности трудовых коллективов не в состоянии воздействовать на нежелательную для учащихся школы среду (Телавская 8, Курдгеллаурская, Бушетская и Напареульская ср. школы).

Отдел народного образования, педагогические коллективы общеобразовательных школ не могут оптимально управлять и привлекать представителей родительской общественности по вопросам воспитательной работы по месту жительства и разумного использования свободного времени. Только 15% (13640) учащейся молодежи района могут удовлетворить во внеурочное время свои интересы, (спецшкола по борьбе — 504 ученика, школа спортивных игр — 601, корты тенниса — 80, Дом пионеров — 330,2, музыкальная школа — 300, всего — 2000). Отдел народного образования совместно с Домом пионеров и школьниками не смог обеспечить при поддержке общественности создание на местах клубов и кружков согласно интересам учащихся.

Забота о нравственном воспитании и установлении активной жизненной позиции учащихся является первейшей задачей не только школы, но и трудовых коллективов базовых и шефствующих организаций, укрепление контактов между трудовыми коллективами и учащейся молодежью способствуют повышению влияния воспитательного процесса, развитию самоуправления учащихся. Особенно ярко это выявилося во время беседы со старшеклассниками — руководителями Икалтойского и Телавского миниколхозов и Лапанкурского минихозяй-

ства, однако того же не можем сказать о пионерских комсомольских организациях, ученических коллективах. Еще очень слабо влияние на них трудовых коллективов, комсомольских организаций базовых и шефствующих организаций. Именно поэтому не могут рассуждать лидеры комсомольских организаций об основных проблемах, о задачах сегодняшнего дня, вокруг доклада, с которым выступают на проводимом в тот же день собрании; председатели ученических комитетов — о структуре ученических коллективов и т. д. (Телавская 8, Пшавльская, Лапакурыйская, Нанареульская, ср. школы).

Отдельные ведомства ведут пассивное шефство над трудовым воспитанием учащихся общеобразовательных школ и создании необходимых условий для производительного труда. В ряде случаев большинство базовых предприятий не выполняют предусмотренные Положением требования, не помогают школам в укреплении материально-технической базы, устройстве кабинетов по трудовому обучению. Ни одна школа, кроме школы-интерната и 5 школ, не обеспечена необходимыми для учащихся рабочими местами. 7 средних и 3 восьмилетних школы района не имеют кабинетов обслуживающего труда. В начальных классах 10-и средних и 2-х восьмилетних школ не устроены кабинеты труда. На Телавской швейной фабрике, где соответственно проходят трудовое обучение учащиеся Телавской № 3 и № 5 школ, не устроены слесарные и монтажные мастерские. Для учащихся, объединяемых в производственные бригады и учебные хозяйства не созданы нормальные условия труда и отдыха. Базовые предприятия не имеют спецодежды для учащихся, не обеспечена их транспортировка. Часто базовые предприятия не выполняют и взятых на себя обязанностей согласно заключенному со школой договору взаимосодействия. Еще не передан Руисской школе обещанный трактор (Руисский колхоз), все еще не отремонтирован Дом учителя в селе Саниори (Саниорский колхоз), уже пятый год Курдгеллаурский колхоз затягивает строительство автовокзала школы, ждут обещанных печатных машинок учащиеся Телавской 4 школы от опытной станции Телавского садоводства-виноградства, по сегодняшний день не сформированы ученические бригады в Кондольской и Гулгульской средних школах. Не выдерживает никакой критики, даже в сельской местности, положение школьных опытных земельных участков (Икалтойский, Лапанкурыйский, Цинандальский средние школы). В боль-

шем внимании со стороны хозяйства Тетри Цклеби нуждается учебно-хозяйственные хозяйства учащихся.

Проверка показала, что только в 12 школах района созданы соответствующие условия для питания, сна и развлечения, отдыха детей шестилетнего возраста, групп продленного дня (Пшавльская, Икалтойская, Напареульская, Бушетская, Телавская 8, Курдгелаурская средние школы).

Вместе с тем, надо отметить, что тяжелое положение материальной базы некоторых учреждений вызвано безответственностью школьных инспекторов, самих руководителей этих объектов, педагогических, ученических и родительских коллективов. На низком уровне находится культура сохранения, ухода и эксплуатации Телавской 8, Караджальской, Напареульской и других школьных зданий, их внешний и внутренний вид, безвкусно выполненные устаревшие стенды и выставки оставляют неприятное впечатление на посетителей. Подлежит пересмотру оформление учебных кабинетов, пионерских коммунат, особенно оформление библиотек, весьма прискорбно, что это обстоятельство остается незамеченным со стороны педагогических и ученических коллективов и остается обыкновенным явлением.

В результате того, что в районе еще не сформирован центр (кабинет) профориентации, который будет организовывать работу педагогических коллективов школ с учащимися и родителями; из 805 выпускников прошлого года работают 713, отсюда — по полученному в школе профилю работает только 172, а из числа продолживших учебу по профилю обучаются только 20 молодых людей.

Отдел народного образования района должен проявлять большее внимание и требование в решении и управлении кадровых вопросов. Слаба работа, проведенная для усовершенствования деятельности кадров. Во время координации и планировании в целом ряде школ (Пшавльская, Напареульская, Бушетская школы) не приняты меры по искоренению старой, изжитой практики работы. Не выработаны конкретные мероприятия по усовершенствованию идейно-политического, трудового, нравственного воспитания в свете требований сегодняшнего дня. Основная причина заключается в управлении на местах учебного и воспитательного процесса, не чувствуется собственной требовательности, а иногда и компетентности со стороны руководителей целого ряда школ (Телавская 8, Напареульская и Бушетская школы), слабы и соответственно не дей-

ствуют в управлении педагогическими коллективами педагогические советы. В большинстве проверенных школ на педагогическую работу не выделялась позиция педагогических коллективов. В большинстве случаев значительные вопросы координации с семьей, общественностью, директора школ доверяют в основном организаторам внеклассной и внешкольной работы, тогда как большинство из них (Пшавели, Икалто, Напареули, Телави) плохо разбираются даже в функциях этой должности. Выполняют обязательства, не предусмотренные нормативными документами, что вызывает перегруженность, нерациональное использование их рабочего и свободного времени.

Вопросы, запланированные руководством школы для рассмотрения в учебно-воспитательном процессе школ, не отвечают требованиям сегодняшнего дня, стихийны и часто не вытекают из интересов школы, села, микрорайона (Телавская 8, Икалтойская, Пшавельская, Напареульская, Бушетская школы). В течение последних двух лет курсы переподготовки классных руководителей в центральном и зональном институтах усовершенствования учителей прошли до 50 работников этой категории.

Выявленные в организационной работе по координации школы, семьи и общественности недостатки в определенной степени вызваны поверхностным знанием указаний руководящих органов со стороны педагогических коллективов и дирекций школ — большинство из них недостаточно руководствуется руководящими документами XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии, реформы общеобразовательной и профессиональной школы, коллегии Минпроса (1982 год кол. положение «О повышении ответственности родителей». 1984 год «О работе родительских коллективов Гурджаанского района, 1986 год «Об инициативе IX конференции учителей г. Тбилиси»).

В управлении указанного вопроса все еще не создана система. На совете отдела образования при рассмотрении вопросов, связанных с координацией, все еще не чувствуется углубленного подхода. Школьные инспектора слабо выполняют роль организатора работы педагогических коллективов, закрепленных за ними школ. За редким исключением (Г. Мамулашвили — инспектор трудового воспитания и обучения) большинство из них не считает обязательным взаимоотношения с шефствующими трудовыми коллективами и базовыми предприятиями, не знакомы основательно с внутришкольными проблемами, не уделяют внимания вопросам воспитательной

работы в микрорайоне, не создают условий для того, чтобы круг школы царил благоприятный климат, способствующий готовности родителей и общественности участвовать в деле воспитания учащейся молодежи.

Педагогические коллективы лишены целенаправленной систематической методической помощи. В районе недостаточное внимание уделяется выявлению и обобщению интересного опыта совместной работы школы, семьи и общественности. Выявленные в процессе проверки проблемы свидетельствуют о том, что деятельность отделов народного образования района с точки зрения требований сегодняшнего дня нуждается в коренной перестройке.

Управление воспитательной работы

ОБ ИТОГАХ VI РЕСПУБЛИКАНСКОГО СМОТРА УЧЕНИЧЕСКИХ КЛУБОВ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНОЙ ДРУЖБЫ

28 мая 1987 года

Коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР и бюро Центрального Комитета ЛКСМ Грузии отмечают, что VI республиканский смотр клубов интернациональной дружбы, посвященный 70-летию Великой Октябрьской социалистической революции, под девизом «По следам предков» 22 — 23 марта 1987 года на базе Республиканского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе прошел на высоком идейно-организационном уровне.

Смотр, в котором участвовали 9000 учеников из 1400 интерклубов, показал какую творческую и поисковую работу проводит учащаяся молодежь по осуществлению союзных акций: «Революционным шагом, марш!», «Мы идем революционным шагом», «Салют, мир» — объявленной Всесоюзным ЛКСМ и пионерской организацией им. В. И. Ленина, а также движения — «Дети хотят мир», посвященного международному году мира.

Смотр выявил, что действующие в регионах республики интерклубы в своей деятельности пользуются интересными формами и методами работы для проведения таких акций как: «Борьба за мир», «За безъядерный мир», «Солидарность с народами, борющимися за свободу», «День юного антифашиста», «Недели породненных городов» и др. Особенно эффективно проходят и пользуются популярностью такие формы работы,

как манифестации, митинги, вечера интернациональной дружбы и ярмарки солидарности.

Надо отметить, что каждый участник смотра правильно воспринял девиз («По следам предков», в их трудах ясно были изображены героическое прошлое, стремление к лучшему будущему, самоотверженный труд передовых людей родного города, района. Для советских людей характерен высокий интернационализм, учащаяся молодежь стремится к дальнейшему упрочению дружбы между народами.

Интересно и содержательно была устроена ярмарка солидарности самодельных сувениров; поступившая сумма 400 рублей была перечислена в фонд мира.

Ряд трудов были посвящены деятельности интернационалистов, оказавшим помощь районам, пострадавшим от стихийного бедствия.

В этом направлении надо отметить отделения народного образования и райкомы комсомола городов и районов Тбилиси, Кутаиси, Батуми, Рустави, Гори, Зугдиди, Поти, Чиатура, Хуло, Ахалцихе, Зестафони, Лагодехи, Ланчхути, Душети, Чохатаури, Сачхери, Цхакая, Кеда, Чхороцку, Гурджаани, выбранные ими и представленные на итоговых заседаниях 121 работа, получивших положительную оценку.

В деловой обстановке проходили взаимобмен опытом, семинары, секционные заседания, развернулись те формы и методы работы, которые используют на местах педагоги, учащиеся, интерклубы. Участие в итоговых заседаниях ответственных работников Министерства просвещения Грузии и Центрального Комитета ЛКСМ Грузии, передовых людей производства, выдающихся представителей науки надо считать положительной стороной смотра.

Несмотря на вышеотмеченные положительные стороны, коллегия и бюро отмечают, что в работе клубов интернациональной дружбы средних школ, школ-интернатов, пионерских домов и дворцов все таки замечаются серьезные недостатки.

Должное внимание не обращается на военно-патриотическое воспитание учащихся, отшлифованию на местах форм и методов секционной работы, пропаганде проделанной работы, своевременному выполнению полученных заданий, проведению мероприятий на высоком идейно-организационном уровне, редко происходят районные и городские встречи интернационалистов. Отмеченные недостатки не имели бы места, если бы соответствующие отделы образования и районные ком-

комсомольские комитеты активно помогали и проявляли должное требование по отношению к деятельности интерклубов, а Республиканский Дворец пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе оказывал бы большую практическую помощь интерклубам на местах. Результатом несоответственной требовательности является то, что в текущем смотре не принимали участия Адыгенский, Богдановский, Дманисские, Казбегские, Кварельские, Марнеульские, Цаленджихские, Карельские, Гальские, Очамчирские, Хелвачаурские, Ленингорские, Знаурские и Джавские районы.

Коллегия Министерства просвещения Грузии и бюро Центрального Комитета ЛКСМ постановляют:

1. В основном одобрить работу, которую провели отделения образования республики, городские и районные комсомольские комитеты, дома пионеров и школьников, Республиканский Дворец пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе по проведению на высоком идейно-политическом уровне VI республиканского смотра клубов интернациональной дружбы учащихся.

2. За активное участие в смотре наградить 48 юных националистов интерклубов школ и пионерских домов республики грамотой ЦК ЛКСМ Грузии (приложение № 1).

3. За проделанную плодотворную работу в деле воспитания школьников в духе патриотизма и интернационализма наградить грамотой Министерства просвещения Грузии 33 педагога и пионервожатых, ответственных за работу школьных и пионерских интерклубов (приложение № 2).

4. За принятие активного участия в VI республиканском смотре клубов интернациональной дружбы наградить грамотой Республиканского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе 38 интерклуба школ и пионерских домов (приложение № 3).

5. Поручить городским и районным отделам народного образования, городским и районным комсомольским комитетам, Республиканскому Дворцу пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе оказать более действенную помощь интерклубам в деле решения предстоящих задач, каждодневной практической помощью искоренить отмеченные в постановлении недостатки, выискивать и внедрять новые формы и методы работы в деятельности интерклубов, позаботиться об улучшении их работы.

საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება

6. Контроль за выполнением данного постановления
ложить на Управление воспитательной работы Министерства
просвещения СССР (тов. Э. Заркуа) и отдел учащейся моло-
дежи ЦК ЛКСМ Грузии (тов. Н. Алавердашвили).

Министр просвещения СССР Н. Васадзе
Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии Дж. Маргвеладзе

Приложение № 1

С П И С О К

президентов школьных интерклубов, награждаемых грамотой
ЦК ЛКСМ Грузии за активное участие в VI республиканском
смотре клубов интернациональной дружбы учащихся

1. Канджарадзе Жанна Рамазовна — уч-ца IX класса Дим-
ской сш Маяковского р-на.
2. Усупашвили Зураб Бондовевич — уч-к VII кл. Бодбий-
ской сш Сигнахского р-на.
3. Кемулария Лела Гурамовна — уч-ца VIII кл. Потий-
ской сш № 1.
4. Аденшвили Майя Ивановна — уч-ца IX кл. Цагверской
сш Боржомского р-на.
5. Качашвили Гия Автандилович — уч-к VIII кл. Цител-
цкаройской сш № 1.
6. Жгенти Тамила Лериевна — уч-ца VI кл. Мелекедур-
ской сш Махарадзевского р-на.
7. Маградзе Хатуна Мерабовна — уч-ца IX кл. Орджони-
кидзевской железнодорожной сш № 10.
8. Мжаванадзе Звиад Анзорович — уч-к X кл. Батумской
сш № 6.
9. Габелия Марнам Гвитоевна — уч-ца VII кл. Батумской
сш № 16.
10. Думбадзе Лиле Подаровна — уч-ца VIII кл. Чанчхал-
ской сш Шуахевского р-на.
11. Дзадзуа Медея Зауровна — уч-ца VI кл. Ткварчель-
ской сш № 1.
12. Ахалая Тamar Темуровна — уч-ца VI кл. Мухурской
сш Чхороцкуйского р-на.
13. Баркалая Гуранда Гурамовна — уч-ца VII кл. Ахал-
сопельской сш Сухумского р-на.
14. Самвидзе Циала Давидовна — уч-ца X кл. Первомай-
ской сш Чедского р-на.

15. **Ермаков Олег Сергеевич** — уч-к VIII кл. Цулукидзе-
ской русской сш.
16. **Цоцианава Нана Продовна** — уч-ца VII кл. Геджетской
сш Цхакаевского р-на.
17. **Дгебуадзе Михаил Гурамович** — уч-к Занской сш Цха-
каевского р-на.
18. **Ломидзе Отари Нодарович** — уч-к VIII кл. Квишхет-
ской сш Хашурского р-на.
19. **Порчидзе Ирма Вахтанговна** — уч-ца X кл. Ткибуль-
ской сш № 3.
20. **Джавахишвили Тамара Владимировна** — президент
интерклуба Горнийского Дома пионеров.
21. **Силагадзе Нана Акакиевна** — уч-ца X кл. Цагерской сш.
22. **Мампашвили Фати Васильевна** — уч-ца VIII кл. Ку-
таиской сш № 36.
23. **Вардосанидзе Мака Демуриевна** — уч-ца VIII кл. Ку-
таиской сш № 31.
24. **Гвалия Пикрия Юрьевна** — уч-ца IX кл. Зестафонской
сш № 1.
25. **Цинцадзе Амброси Автандилович** — уч-к VIII кл.
Бзванской сш Ванского р-на.
26. **Чакелишвили Тamar Омаровна** — президент интерклу-
ба Дома пионеров Опского р-на.
- сш № 7.
27. **Брегвадзе Давид Ммукович** — уч-к IX кл. Чиатурской
сш № 7.
28. **Мачарашвили Лали Дурминшхановна** — президент ин-
терклуба Дома пионеров Гардабанского р-на.
29. **Циколия Нино Нодровна** — уч-ца VIII кл. Рухийской
сш Зугдидского р-на.
30. **Таварткиладзе Темира Отаровна** — уч-ца VI кл. Хуль-
ской школы-интерната.
31. **Хурцилава Мзевниар Гиуровна** — уч-ца VII кл. Мар-
нийской сш Абашского р-на.
32. **Цинцадзе Ирма Автандиловна** — уч-ца X кл. Гуриат-
ской сш Махарадзеевского р-на.
33. **Мамулашвили Кахабер Сергеевич** — уч-к IX кл. Сач-
херской сш № 2.
34. **Чалаташвили Цира Аноллоновна** — уч-ца VIII кл. Кар-
данахской сш Гурджаанского р-на.
35. **Гвасалия Света Валтеровна** — член интерклуба Дома
пионеров Хобского р-на.

36. Зумбадзе Хатуна Тристановна — президент интерклуба Ахалцихского Дома пионеров.
37. Нозадзе Натиа Гурамовна — уч-ца IX кл. Горийской сш № 3.
38. Пенкришвили Цира Пирузовна — уч-ца VII кл. Мцхетской сш № 2.
39. Гуджабидзе Мзия Мурмановна — уч-ца VII кл. Батумской сш № 2.
40. Небуришвили Виола Темуровна — уч-ца VII кл. Батумской сш № 5.
41. Джавахишвили Тамара Владимировна — уч-ца X кл. Горийской сш № 9.
42. Хадури Хатуна Ражденовна — уч-ца VIII кл. Цхинвальской сш № 1.
43. Лабадзе Мераб Теймуразович — уч-к X кл. Тбилисской 166 сш.
44. Кавжарадзе Мака Дадоевна — уч-ца IX кл. Тбилисской 60-й сш.
45. Панидзе Инга Викторовна — уч-ца VIII кл. Тбилисской 8-ой сш.
46. Анциаури Марина Георгиевна — уч-ца VIII кл. Тбилисской 60-ой сш.
47. Арвеладзе Майя Подаровна — уч-ца VIII кл. Тбилисской 87-ой сш.
48. Абазадзе Нино Ивановна — уч-ца IX кл. Тбилисской 161-ой сш.

Приложение № 2

С П И С О К

педагогов, ответственных за работу интерклубов, награждаемых грамотами Министерства просвещения Грузинской ССР за проведенную на местах плодотворную работу в деле воспитания учащихся в духе патриотизма и интернационализма

1. Ломидзе Русудан Григорьевна — руководитель интерклуба Дома пионеров Маяковского р-на.
2. Таварткиладзе Отар Дживанович — руководитель интерклуба Хульской школы-интерната.
3. Чхетия Натели Николаевна — руководитель интерклуба Зестафонской сш № 1.
4. Джоджуа Талико Парменовна — руководитель интерклуба Ткварчельской сш № 1.

5. **Басилашвили Этери Сергеевна** — руководитель клуба Потийской сш № 1.
6. **Амашукели Зеннаб Константиновна** — руководитель интерклуба Лагодехской сш № 1.
7. **Пирцхалашвили Манана Геноевна** — ст. п/вожатый Ацанской сш Ланчхутского р-на.
8. **Джанаридзе Натела Дмитриевна** — руководитель интерклуба Ахалцихского Дома пионеров.
9. **Бакурадзе Дареджан Калистратовна** — руководитель интерклуба Орпирийской сш Ткибульского р-на.
10. **Шубладзе Натела Давидовна** — руководитель интерклуба Ткибульской сш № 3.
11. **Хубулова Медея Георгиевна** — руковод. интерклуба Мухурской сш Чхороцкуйского р-на.
12. **Зиамбрева Эльмира Леонидовна** — руководит. интерклуба Занской сш Цхакаевского р-на.
13. **Хоситашвили Мери Иосебовна** — руковод. Карданахской сш Гурджаанского р-на.
14. **Лукьянченко Юрий Васильевич** — руковод. интерклуба Батумского Дома пионеров.
15. **Долидзе Магули Иакобовна** — руковод. интерклуба Цхинкурской сш Цхалтубского р-на.
16. **Гвилава Зоя Сергеевна** — руковод. интерклуба Марнийской сш Абашского р-на.
17. **Очиашвили Мзия Ревазовна** — руковод. интерклуба Цителикаройской сш № 1.
18. **Шервашидзе Этери Камиловна** — руковод. интерклуба Цагверской сш Боржомского р-на.
19. **Чечелашвили Наргизи Вахтанговна** — руковод. интерклуба Кутанского Дворца пионеров и школьников.
20. **Солоянц Лариса Мамиковна** — руковод. интерклуба Цагверской сш Боржомского р-на.
21. **Думбадзе Николай Мевлудович** — руковод. интерклуба Чачхальской сш Шуахевского р-на.
22. **Харадзе Нино Муртазовна** — руковод. интерклуба Даба Орджоникидзеvской X железнодорожной сш.
23. **Кекенадзе Майя Антоновна** — ст/пионервожатая Чиа-турской сш.
24. **Эрампани Наира Элбаковна** — руковод. интерклуба д/пионеров Гардабанского р-на.
25. **Кобаладзе Заира Валериановна** — руковод. интерклуба Бзвайской сш Ванского р-на.

26. Гогитидзе Натела Васильевна — руковод. интерклуба Первомайской сш Кедского р-на.
27. Буленишвили Натела Абросьевна — Тбилисская 161 сш.
28. Чихнашвили Лия Александровна — Тбилисская 87-ая сш.
29. Маридашвили Заира Дмитриевна — Тбилисская 4-ая сш.
30. Костанова Изольда Спиридоновна — Тбилисская 27-ая сш.
31. Бердзенишвили Лили Давидовна — Тбилисская 23-ая сш.
32. Халациани Лида Сумбатовна — Тбилисская 93-ая сш.
33. Соселия Луба Кучуковна — Мцхетская сш № 2.

Приложение № 3

Интерклубы, награждаемые грамотами республиканского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе за активное участие в VI республиканском смотре клубов интернациональной дружбы учащихся

1. Интерклуб Ацапской сш Ланчхутского р-на.
2. Интерклуб Лагодехской сш № 1.
3. Интерклуб Руставского дворца пионеров.
4. Интерклуб Цхинвальской сш № 1.
5. Интерклуб Горийской сш № 3.
6. Интерклуб Цкалуминдийской сш Ланчхутского р-на.
7. Интерклуб Квавидской восьмилетней сш Душетского р-на.
8. Интерклуб Квабской сш Чохатаурского р-на.
9. Интерклуб Орпирийской сш Ткибульского р-на.
10. Интерклуб д/пионеров Ткибульского р-на.
11. Интерклуб сш села Схвители Сачхерского р-на.
12. Интерклуб сш села Саирхи Сачхерского р-на.
13. Интерклуб сш села Заани Цхакаевского р-на.
14. Интерклуб сш села Доеси Каспийского р-на.
15. Интерклуб сш № 3 Телавского р-на.
16. Интерклуб Тольской 8-ой сш Амбролаурского р-на.
17. Интерклуб Чребальской сш Амбролаурского р-на.
18. Интерклуб Атенской школы-интерната Горийского р-на.
19. Интерклуб сш № 2 Батумского р-на.
20. Интерклуб Батумского дворца пионеров и школьников.
21. Интерклуб Батумской сш № 5.

22. Интерклуб школы-интерната села Махдицети
го р-на.
23. Интерклуб Кутаисской сш № 8.
24. Интерклуб Ткачирской сш Цхалтубского р-на.
25. Интерклуб Дома пионеров Орджоникидзевского р-на.
26. Интерклуб Дома пионеров Гардабанского р-на.
27. Интерклуб Бзвайской сш Ванского р-на.
28. Интерклуб Тбилисской 72-ой сш.
29. Интерклуб Тбилисской 87-ой сш.
30. Интерклуб Тбилисской 161-ой сш.
31. Интерклуб Тбилисской 23-ой сш.
32. Интерклуб Тбилисской 93-ей сш.
33. Интерклуб Тбилисской 4-ой сш.
34. Интерклуб Горийского Дворца пионеров и школьников.
35. Интерклуб Целерской сш.
36. Интерклуб Сачхерской сш № 2.
37. Интерклуб Хашурского р-на.
38. Интерклуб Кохнарской сш Чохатаурского р-на.

О КРИТИЧЕСКИХ ЗАМЕЧАНИЯХ И ПРЕДЛОЖЕНИЯХ, ВЫСКАЗАННЫХ В ХОДЕ ОБСУЖДЕНИЯ ДОКЛАДА МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГССР VI СЪЕЗДУ УЧИТЕЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ

28 мая 1987 года

Коллегия отмечает, что 28 апреля 1987 г. в обстановке высокой организованности, в духе критики и самокритики прошел VI съезд учителей Грузии. Отличительной чертой съезда стало то, что на большой педагогический, творческий совет собрались лучшие учителя общеобразовательных школ, преподаватели и мастера производственного обучения профессионально-технических училищ.

Более 1300 его делегатов представляли двухсоттысячный отряд работников народного образования и профессионально-технического образования республики.

На съезде присутствовали руководители Компартии Грузии и правительства республики, руководители министерств, ведомств, базовых хозяйств и предприятий. В работе съезда приняли участие Первый секретарь ЦК КП Грузии тов. Д. И. Паташвили, заместитель министра просвещения СССР тов. М. И. Журавлева.

На съезде шел откровенный и принципиальный разговор об эффективных путях проведения в жизнь идей реформы, про-

анализированы причины отставания в этом общегосударственном деле.

Особую значимость съезду учителей республики придало выступление первого секретаря ЦК Компартии Грузии тов. Д. И. Патиашвили, положения и выводы которого положены в основу дальнейшей деятельности органов просвещения республики. Он отметил, что сейчас надо искать не причины ошибок и упущений, а стараться оперативно исправлять положение. Реформу нужно постоянно совершенствовать в движении самой жизни, она должна развиваться в заданном темпе.

Товарищ Д. Патиашвили проанализировал причины застойных явлений и ключевых проблемы реформы: строительство школ, трудовом обучении и воспитании, организации быта и условий труда учителей, их аттестации, в кадровой работе. Он указал на необходимость расширения демократических начал и совершенствование стиля работы всех звеньев просвещения республики, недостатки в воспитательной работе, которые оборачиваются правонарушениями несовершеннолетних, подчеркнул остро стоящий вопрос об усилении борьбы с курением и наркоманией в школах, ПТУ. Говоря о проблемах воспитания, тов. Д. Патиашвили заострил внимание делегатов съезда на необходимости повысить роль и ответственность родителей. Он отметил, что за проступок ребенка наказание должны нести не только директора школ, но и родители. Поэтому и трудовые коллективы, и общественность должны требовательней спрашивать с родителей. Фактически, в настоящее время, все еще многие трудовые коллективы не только не вникают в вопросы воспитания детей, но даже не в полной мере выполняют возложенные на них обязанности базовых предприятий и практически уходят от проблем школы.

Деловой атмосфере съезда способствовала и определенная новизна в форме его проведения: проекты докладов Министерства просвещения и Госпрофобра СССР были за 10 дней до съезда разосланы делегатам, что дало возможность детальнее ознакомиться с ними. Проблемные вопросы, содержащиеся в проектах, позволили каждому делегату принять непосредственное и деятельное участие в его обсуждении. Представленные в секретариат съезда предложения и замечания делегатов являются серьезным вкладом в дело дальнейшего развития системы народного образования. Они отражают огромный творческий потенциал учителей Грузии, глубокое понимание недостатков и упущений в системе просвещения, являются скон-

центрированным выражением заботы о завтрашнем дне школы, о подрастающем поколении.

Анализ выступлений делегатов на съезде и поступивших ответов свидетельствует, что в системе народного образования республики начался курс на расширение прав и обязанностей педагогических коллективов и их советов, направленный на развитие инициативы и самостоятельности, обеспечение гласности и доверия, критики и самокритики. Большинство делегатов дает самую высокую оценку роли учителя в современной школе, отмечая, что от личных качеств учителя — таких, как широкая эрудиция и образованность, высокий профессионализм, идейная убежденность, нравственная чистота — во многом зависит успех учебно-воспитательного процесса.

В поступивших предложениях названы сотни учительских имен, трудами и стараниями которых добыта слава сегодняшней школы. Однако в них выражается и справедливое сожаление о том, что воспитание новых поколений учителей, совершенствование мастерства молодых педагогов на примерах старших коллег осуществляется не всегда и не везде.

Более трети делегатов выразили поддержку выборности руководящих работников учреждений просвещения. Одобрили принципиальные изменения структуры учебного года, введения переводных экзаменов, осуществленные Минпросом Грузии за последний период.

Вместе с тем, определенная часть педагогов критиковала структурные подразделения Минпроса республики за медлительность, отсутствие должной настойчивости в перестройке управленческой деятельности.

В центре внимания делегатов стали проблемы идейно-нравственного, трудового воспитания молодежи. Отмечено, что еще велико число учебных заведений, где по-прежнему дают о себе знать формализм, показуха, консерватизм. Качество многих уроков остается на дореформенном уровне, вызванном в первую очередь тем, что методика преподавания пока не претерпела особых изменений. В ряде школ и сегодня доминирует авторитетный стиль руководства. Самоуправление школьников во многих школах существует формально.

Острый деловой разговор шел о проекте школьного устава, о котором большинство делегатов высказали целый ряд замечаний и предложений.

Делегаты единодушно считают, что в условиях, происходящих в стране преобразований, осуществляя требования Ос-

04035870
ИДР 983

новых направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы, народное образование сталкивается с определенными трудностями, связанными с перестройкой содержания обучения. Учебные программы, несмотря на предпринимаемые попытки разгрузить их от второстепенного материала, все еще содержат массу неточностей, учебные планы не отвечают требованиям дня, нередко становясь причиной резкого снижения интереса школьников к учебе.

В выступлениях делегатов шел разговор о необходимости дальнейшего совершенствования школьных программ, учебников, представлено предложение о целесообразности внесения корректив в учебные планы, программы, в целях их приспособления к специфике сельской школы. В большинстве выступлений были подняты серьезные проблемы, имеющиеся в организации обучения детей шестилетнего возраста в I классе, созданию условий для организации производственного труда школьников. Делегаты поставили вопрос о нехватке методической литературы для учителей трудового обучения, о медленных темпах создания учебников по трудовому обучению для грузинских школ. Указано на необходимость расширения сети учебно-производственных комбинатов и увеличения числа профилей трудового обучения.

Внимания и заботы требуют вопросы упорядочения сети дошкольных и интернатных учреждений, укрепления их материальной базы и правильного комплектования педагогическими кадрами

Делегаты съезда считают, что революционной перестройки требуют не только методы и формы работы системы народного образования, но и деятельность каждого работника, которому поручена подготовка молодежи к завтрашнему дню.

Деловой, принципиальный разговор состоялся по одному из самых важных вопросов, являющихся залогом успеха в ведущейся перестройке-подготовке, правильном подборе, расстановке и закреплении педагогических кадров, соответствующей заботе о них, **повышении требовательности к ним.**

Делегаты с тревогой отмечали, что отсутствует единая, последовательная система учебы кадров. Деятельность учреждений методической службы, как и раньше, зачастую сводится к контрольным функциям. Практических работников поучают порой те, кто давно оторвался от школы. Проблем аттестации в своих ответах касаются почти все делегаты съезда, считая

его одним из главных вопросов в успешной реализации реформы.

В прозвучавших на съезде выступлениях, а также ответах, данных по вопросам к докладу, делегаты подчеркнули одну из важнейших проблем — слабую материальную базу учреждений просвещения республики, отмечая, что во многих случаях нарушаются сроки строительства школ, они возводятся по устаревшим проектам, безответственно; на особо плохое состояние учебно-материальной базы школ, дошкольных и внешкольных учреждений указали делегаты — представители Цагерского, Душетского, Хобского, Ахалкалакского, Богдановского, Казбегского, Джавского, Местийского, Лентехского, Дманисского, Аспиндзского, Ахалцихского районов, пострадавших от стихийных бедствий.

Обстоятельный разговор шел о состоянии обеспечения учреждений просвещения школьной и детской мебелью.

Дана строгая оценка качеству мебели, поступающей в школы и детские учреждения, отметив, что «зачастую парты, детские столы и стулья, кровати разваливаются уже в процессе их доставки на места». Министерствам легкой и местной промышленности предъявлены претензии по качеству одежды и обуви, выделяемой для воспитанников интернатных учреждений, а также качеству продукции, выпускаемой фабрикой игрушек «Сихарули».

Абсолютное большинство делегатов выразили озабоченность качеством детского и школьного питания в республике. Они единогласно отметили серьезные недостатки в снабжении школьных столовых и буфетов, дошкольных и интернатных учреждений продуктами питания.

Особое внимание на съезде уделено проблемам работы школ-интернатов и детских домов. В прозвучавших выступлениях вместе с определенными успехами отмечены серьезные недостатки. Высказаны дельные замечания и предложения по вопросу комплектования контингента детских домов и школ-интернатов, изменения их названия, подготовке педагогических кадров и др.

На съезде учителей Грузии особо было отмечено внимание партийных и советских органов к вопросам обучения и воспитания подрастающего поколения. На XXVII съезде коммунистов республики нынешняя пятилетка была объявлена пятилетней всеобщей заботы о школе. Именно с этой позиции гово-

рили с трибуны съезда учителей представители различных ведомств.

Делегаты съезда выразили поддержку позиции министерства просвещения, всех руководящих звеньев народного образования о необходимости единства слова и дела.

В целях практического осуществления установок VI съезда учителей Грузии, реализации критических замечаний и предложений, высказанных делегатами, коллегия решает:

1. Управлениям и отделам Министерства просвещения, НИИ педагогики им. Я.Гогешашили, Центральному и зональным институтам усовершенствования учителей, подведомственным учреждениям, Министерством просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народно-публики, Управлению народного образования г. Тбилиси:

— на основе анализа доклада Министерства просвещения ГССР VI съезду учителей Грузии, критических выступлений и предложений, высказанных в ходе обсуждения доклада, разработать до 1 июня 1987 г. конкретные мероприятия по устранению имеющихся недостатков;

— принять неотложные меры по совершенствованию учебно-воспитательной работы в учреждениях системы народного образования в свете выступления первого секретаря ЦК КП Грузии тов. Д. Патиашвили на VI съезде учителей Грузии;

— до 25 июня т. г. разработать дополнительные мероприятия по организованной подготовке к началу нового учебного года, в основу которых заложить положения резолюции VI съезда учителей Грузии; под руководством партийных и советских органов принять меры по неукоснительному выполнению позитивных планов реализации Основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы;

— внести соответствующие коррективы в перспективные и годовые планы работы на основе материалов VI съезда учителей Грузии;

— на августовских конференциях учителей обстоятельно обсудить задачи народного образования района (города) в свете VI съезда учителей Грузии, с учетом критических замечаний и предложений, высказанных делегатами.

2. Управлениям и отделам Министерства просвещения представить информацию о выполнении критических замечаний и предложений, высказанных в ходе обсуждения доклада

Минпроса ГССР VI съезду учителей Грузии до 1 августа **Т. Т.**
(прилагается).

3. Редакциям газеты «Сахалхо ганатлеба» (тов. Р. Двалишвили) и журнала «Скола да цховреба» (тов. Р. Дзерия) периодически освещать ход выполнения установок VI съезда учителей Грузии.

4. Штабу подготовки и проведения VI съезда учителей Грузии (тов. Г. Талаквадзе) рассмотреть представленные делегатами съезда материалы по проблемным вопросам, данным в проекте доклада, подготовить до 25 июня и направить ответы каждому делегату.

5. Контроль за выполнением настоящего решения поручить Управлению организационно-инспекторской работы (тов. Т. Татишвили).

**Председатель коллегии,
Министр Н. Ш. Васадзе**

Критические замечания и предложения, содержащиеся в докладе Министерства просвещения Грузинской ССР VI съезду учителей Грузии

Содержание критических замечаний и предложений	В чей адрес	Ответственный за выполнение	Примечание
1. Требуют совершенствования вопросы организации урока, оценки знаний учащихся, методической службы.	Минпрос ГССР	Л. Гагуа Э. Курцикидзе	
2. Требуют совершенствования учебные программы, учебники: учебные планы не отвечают современным требованиям.	—		
3. Непригодность материальной базы не всегда объясняется некачественным строительством и халатным отношением строителей к делу; зачастую причиной этого становятся бездейственность наших руководящих кадров.	—	—	
4. Неудовлетворительно состояние подбора, расстановки и закрепления педагогических кадров. Значительного улучшения требует повышение квалификации, а также проведение аттестации учителей.	—	Г. Горгошидзе Отдел народного образования	
5. В городах республики на учете временно неработающих специалистов состоит сотни человек, тогда как в сельской местности ощущается острая нехватка кадров.	—	Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили Н. Жвания	
6. Многие руководители учебных заведений не сумели преодолеть в своей работе голого администрирования, на местах не решают самостоятельно вопросы внедрения новшеств.	—	Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили Т. Татишвили	

Содержание критических замечаний и предложений	В чей адрес	Ответственный за выполнение	Примечание
<p>7 Наша республика потеряла первенство в осуществлении требований реформы, наша школа отстала от жизни. Она не растит молодежь на том уровне, которого требует программа научно-технической революции и высокий темп социально-экономического развития. В этом, в первую очередь, виноваты руководители хозяйств, которые мало внимания уделяют дальнейшему развитию школы, мало внимания уделяют созданию учебных хозяйств.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Л. Гагуа Н. Чиквиладзе Э. Курцикидзе В. Бекашвили</p>	
<p>8 Большинство школ республики фактически не имеет земельных участков.</p>	<p>—</p>	<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили</p>	
<p>9 Руководство Кутанского автозавода выделяет профтехническому училищу, которое готовит специалистов для этого завода, непригодные машины и оборудование.</p>	<p>Минпрос ГССР Руководство Кутанского автозавода</p>	<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили</p>	
<p>10 Еще не достигнута объективность в оценке знаний школьников, нет в этом деле гласности и поэтому имеют место такие факты, как получение медалистами неудовлетворительных оценок на вступительных экзаменах в вузы.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Л. Гагуа Т. Татишвили Э. Курцикидзе</p>	
<p>11 Каждый третий выпускник общеобразовательной школы не может сдать вступительные экзамены в вуз, это значит, что школа потеряла необходимую требовательность к качеству знаний, значит</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Л. Гагуа Т. Татишвили Э. Курцикидзе</p>	

	2	3	4	5
12	<p>она в плену субъективизма и это оказывает воздействие на другие сферы жизни.</p>	<p>Минпрос ГССР Местные партийные и советские органы</p>	<p>Л. Гагуа Т. Татишвили Э. Курцикидзе</p>	
13	<p>Школе, учительству не уделяется достаточного внимания со стороны руководителей партийных и советских органов на местах, они годами не заходят в школы, не беседуют с учителями и учащимися о злободневных жизненных вопросах, не проводят так называемых уроков нравственности. То же самое можно сказать о директорах совхозов, председателях колхозов, которые не выполняют своих функций.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Г. Талаквადзе Э. Заркуа</p>	
14	<p>Самую отрицательную реакцию должен вызвать пример, поданный директором школы, который одного своего ребенка избрал секретарем комсомольской организации, а другого — председателем Совета пионерской дружины</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Г. Талаквადзе М. Мнатобишвили</p>	
15	<p>Во многих школах провалена физкультурно-оздоровительная работа, нет спортзалов, плавательных бассейнов. Этому не уделяют должного внимания ни спорткомитет, ни РОНО. Недостаточен контроль за этим со стороны ЦК КП Грузии. Следует ввести в практику заслушивание информации по этому вопросу.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Г. Талаквადзе Э. Заркуа</p>	
	<p>Не уменьшается число правонарушений, совершаемых несовершеннолетними. Это результат безответственности роди-</p>			

	2	3	4
16	<p>телей и слабой воспитательной работы Не всегда оправдано увольнение директора школы из-за правонарушений школьников. В этих случаях следует более глубоко изучать факты, обсуждать их в коллективе для принятия наиболее объективного решения.</p>	<p>Минпрос ГССР Местные партийные и советские органы</p>	<p>Г. Талаквადзе Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили Т. Татишвили</p>
17	<p>В республике неуправляема подготовка педкадров. В высокогорных зонах учителей не хватает, а в столице и городах республики на учете избыток учителей.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили</p>
18	<p>Серьезные недостатки имеют место в вопросе подготовки, распределения и закрепления специалистов иностранных языков.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили К. Суджашвили</p>
19	<p>Местные органы не уделяют внимания молодым педкадрам и не способствуют закреплению их на местах.</p>	<p>Минвуз ГССР Местные советские органы Минпрос ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили Т. Татишвили</p>
20	<p>Качественный состав педагогических кадров в республике невысок. В школах распространено курение и наркомания.</p>		<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили</p>

Критические замечания и предложения, по докладу Министерства просвещения Грузинской ССР VI съезду учителей Грузии

1	2	3	4	5	6
	Содержание критических замечаний и предложений	Кем высказано	В чей адрес	Ответственный за выполнение	Примечание
1	По целому ряду учебных предметов произошло механическое сокращение часов, выделяемых на их обучение, а объем программ остался неизменным.	г. Самнишвили, учитель Шиндеской сш Горьковского района.	Минпрос СССР Минпрос ГССР	Л. Гагуа Э. Курцикидзе	
2	Нескопчасмые изменения программ и учебников и постоянные эксперименты в этом направлении вызывают потерю уверенности в своих возможностях среди школьников, что оказывает плохое влияние на уровень знаний учащихся.	Бельмасов Б., учитель.	Минпрос СССР	Л. Гагуа Э. Курцикидзе	
3	Проводимая аттестация педагогических кадров не отвечает требованиям дня. Следует изменить Положение об аттестации недкадров. Дать школе право дифференцировать зарплату учителей.	г. Нухаева Ф. П., зав. ОНО Юго-Осетинской АО.	—*—	И. Чиквиладзе Г. Ласхивишвили	
4	Рабочая неделя школьника стала больше рабочей недели рабочего.	г. Журавлева М. И., зам. Министра просвещения СССР.	—*—	Л. Гагуа Э. Курцикидзе	
5	Необходимо внести коррективы в программы и учебный план, в целях приспособления их к сезонным особенностям жизни сельских школ.	г. Худаева Р., учитель сш № 3 г. Марнеули.	Минпрос ГССР	Л. Гагуа Э. Курцикидзе	

1	2	3	4	5
6	<p>Действующее Положение о народном университете педагогических знаний устарело, работа ведется формально.</p> <p>Следует разработать новую программу родительского всеобуча,</p>	<p>т. Какочашвили Т., председатель родительского общества Зестафонского р-на, директор завода «Электроэлемент».</p>	<p>Минпрос СССР Минпрос ГССР</p>	<p>Г. Талаквадзе Э. Заркуа</p>
7	<p>подготовить интересные книги и брошюры на грузинском и русском языках.</p>	<p>т. Самивашвили Н., учитель Шиндической см Горийского р-на.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>Л. Гагуа Э. Курцикидзе Т. Татишвили</p>
8	<p>Назревает необходимость ликвидировать привелегии золотой и серебряной медали на вступительных экзаменах в вузы.</p>	<p>т. Самивашвили Н., учитель Шиндической см Горийского р-на.</p>	<p>—→—</p>	<p>Л. Гагуа Э. Курцикидзе</p>
9	<p>Целесообразно перейти на 4-х балльную систему оценки знаний учащихся. Фактически в настоящее время оценка «1» утратила свое значение</p>	<p>т. Пухаева Ф. П., зав. ОНО Юго-Осетинской АО.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Г. Талаквадзе Э. Курцикидзе</p>
10	<p>Следует оперативнее распространять опыт учителей-новаторов, публиковать о них статьи на страницах республиканской прессы.</p>	<p>т. Пухаева Ф. П., зав. ОНО Юго-Осетинской АО.</p>	<p>—→—</p>	<p>Г. Таварткиладзе Г. Чхенкели Р. Двалишвили</p>
11	<p>Целесообразно решить вопрос выпуска русского варианта газеты «Сахалхо ганатлеба» для работников негрузинских школ республики</p>			

1	2	3	4	5	6
11	Учителя г. Поти не получили вкладыши для учебников физики VII — VIII классов.	т. Бельмасов В., учитель сш № 4 г. Поти.	—з—	Г. Талаквადзе Н. Глонти	
12	В школьные программы по физике внесены существенные изменения, однако в школах нет новых программ.	т. Бельмасов В., учитель сш № 4 г. Поти.	—з—	Л. Гагуа Н. Глонти	
13	В районе не создана соответствующая база для подготовки программиста-лаборанта и нет потребности в кадрах.	т. Гагидзе Т., зав. Карельским РОНО.	—з—	Н. Чквизладзе В. Бекашвили Г. Гварамия	
14	В целях улучшения состояния профессиональной подготовки школьников необходимо поднять ответственность базовых предприятий в решении данного вопроса.	т. Куция Г., директор Абашского ИТУ	Минпрос ГССР		
15	Имеющаяся материально-техническая база трудового обучения не отвечает современным требованиям.	т. Гаурашвили М., учитель Бабанаурской нач. школы Ахметского р-на.	—з—		
16	Руководители базовых учреждений оказывают недостаточную помощь в укреплении материально-технической базы трудового обучения и профессиональной подготовки, мало внимания уделяется	т. Ткешеладзе И., организатор внеклассной и внешкольной работы сш № 26 г. Кутаиси. т. Робакидзе А., председатель горкома профсоюза работников просвещения г. Ткибули.	—з—		

1	2	3	4	5
	созданию условий для организации производственного труда школьников.	т. Модрекиладзе Ц., организатор внеклассной и внешкольной работы Кванской сш Мухетского района.		
17	На объединении «Электронускатель» создано 48 рабочих мест, но здесь учащиеся не овладевают никакой профессией. Не проведена аттестация рабочих мест.	т. Зоредова Л., учитель сш № 3 г. Ахалцихе.	—>—	И. Чиквиладзе В. Беканшвили
18	Школы не снабжаются запчастями автомашин и тракторов.	т. Гочиашвили Н., учитель Мохисской сш Карельского района.	—>—	Г. Горгошидзе Годердзишвили
19	Недостаток ощущается в наличии методической литературы для учителей трудового обучения; медленными темпами создаются учебники по трудовому обучению для грузинских школ.	т. Данеладзе Е., зав. ОНО Калининского р-на г. Тбилиси.	Минпрос ГССР	И. Чиквиладзе В. Беканшвили И. Глошти
20	Следует разработать учебники и по новым профилям трудового обучения.	т. Гогиберидзе Т., учитель сш № 2 г.	—>—	—>—
21	Учителю следует дать больше возможностей для свободного творчества на уроке; его труд надо оценивать не по документам, а по конечному результату работы.	Махарадзе, т. Меладзе Г., зав. кафедрой ТГУ.	—>—	Л. Гагуа Э. Курцикидзе

1	2	3	4	5	6
22	<p>В целях обеспечения школ квалифицированными специалистами следует организовать при педагогических институтах годовичные курсы переподготовки учителей трудового обучения.</p>	<p>т. Немсицверидзе Э., директор сш № 176 г. Тбилиси.</p>	<p>— —</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили</p>	
23	<p>Целесообразно из года в год менять земельные участки, выделяемые школам-совхозам; прибылям, получаемые с их участков, засчитывать на счет школы; работу школьников в учебно-производственных хозяйствах засчитывать в трудовой стаж; необходимо внести изменения в типовое положение; за состояние работы в школе-совхозе должны отвечать и школа и производство.</p>	<p>т. Сухишвили В., директор Дзверского виноградарского совхоза. т. Чхендзе А., директор Лантурской сш Махарадзевского района. т. Шномгдлашвили В., директор Ахметской школы-интерната.</p>		<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили</p>	
24	<p>УПК не имеет собственного здания, учебные кабинеты не отвечают требованиям, базовое предприятие не оказывает должной помощи.</p>	<p>т. Гаурашвили М., учитель Бабанеурской нач. школы Ахметского района.</p>		<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили</p>	
25	<p>Необходимо взамен УПК открыть при школах межшкольные учебные мастерские.</p>	<p>т. Мачарашвили Г., зав. ОНО Хантурского района.</p>	<p>Минпрос ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили</p>	
26	<p>Следует расширить сеть имеющихся УПК и увеличить число профилей обучения.</p>	<p>т. Шенгелия Л., зав. ОНО Гальского района.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>В. Бекашвили Н. Чиквиладзе</p>	

1	2	8	4	5
27	<p>Увеличилось давление родителей на школу в целях получения их детьми высоких оценок, а не глубоких знаний.</p>	<p>т. Меладзе Г., зав. кафедрой ТГУ.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>Л. Гагуа Т. Татишвили Э. Курцикидзе Э. Заркуа</p>
28	<p>Организация трудового обучения осложнена тем, что в школе обучается машиноведение, а базовым предприятием является виноградарский совхоз.</p>	<p>т. Конашадзе Э., учитель Цивандальской сш Телавского района.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	
29	<p>Необходимо разработать единую систему по монтажу технических средств обучения, т. к. на месте нет соответствующих специалистов.</p> <p>Для решения данного вопроса целесообразно создать зональные организации, обеспечивающие монтаж и ремонт ТСО.</p>	<p>т. Нариманидзе Р. Т., директор Асвиндзской сш.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе В. Бекашвили Г. Горгошидзе</p>
30	<p>Как показывает практика, неоправданным является работа учителей по совместительству в нескольких школах, а также работа учителей-пенсионеров на полную недельную ставку.</p>	<p>т. Зурабишвили Т. А., зав. ОНО Кварельского района.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили</p>
31	<p>Целесообразно в учебный план общеобразовательных школ республики внести предмет «Эстетика».</p>	<p>т. Тавадзе Л. Б., директор детско-юношеской спортивной школы отдела народного образования г. Поти.</p>	<p>Минпрос СССР</p>	<p>Л. Гагуа Э. Курцикидзе</p>

1	2	8	4	5
32	Следует уноридочить организацию повышения квалификации учителей. В сельских районах, где ощущается дефицит педагогических кадров, в большинстве случаев не удастся обеспечить замену уроков в течении всего периода курсов.	т. Копанадзе Э., учитель Цинандальской сш Телавского района.	Минпрос ГССР	П. Чиквиладзе В. Бекашвили М. Гогитадзе
33	Рекомендации, выработанные Министерством просвещения ГССР по организации общественно полезного, производительного труда школьников неадекватны, они не учитывают специфику каждого региона.	т. Самвишвили, учитель Шиндеской сш Горийского района.	—→— НИИ пед. им. Я. Гогобашвили	Л. Гагуа Н. Глонти Ш. Амонашвили
34	Школы не обеспечиваются таблицами, наглядно-дидактическими материалами на грузинском языке.	т. Самвишвили Н., учитель Шиндеской сш Горийского района.	—→—	Л. Гагуа Э. Курцикидзе Ш. Амонашвили
35	Необходимо своевременно завершить работу по окончательному изданию программы по грузинскому языку и литературе.	т. Самвишвили Н., учитель Шиндеской сш Горийского района.	Минпрос ГССР ред. жур. «Скола да цховреба»	Г. Талаквადзе Р. Даерия
36	В течении всего прошлого года не вышел ни один номер журнала «Грузинский язык и литература в школе».	т. Меладзе Г., зав. кафедрой ТГУ.	Минпрос ГССР, ред. газ. «Сахал-	

1	2	3	4	5	
38	<p>Строительство - средней школы № 158 г. Тбилиси было предусмотрено планом 1987 г. Однако оно было изъято из плана в связи с необходимостью внесения изменений. Старое здание не удовлетворяет требованиям.</p>	<p>т. Самхарадзе Г., старший инженер-экономист с/и № 158 г. Тбилиси.</p>	<p>хо განათლება» და ჟურ. «სკოლა და ცხოვრება»</p> <p>Минпрос ГССР ТУНО</p>	<p>Г. Горгонидзе Р. Хитири К. Суджашвили</p>	
39	<p>С целью изжития репетиторства целесообразно в одной из школ каждого района (города) открыть подготовительные группы для поступающих в высшие учебные заведения.</p>		<p>Минпрос ГССР Минвуз ГССР</p>	<p>Л. Гагуа Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили Э. Курцикидзе</p>	
40	<p>Необходимо привести в соответствие школьные программы и приемные программы в высшие учебные заведения.</p>		<p>Минпрос ГССР Минвуз ГССР</p>	<p>Л. Гагуа Э. Курцикидзе</p>	
41	<p>Для полного обеспечения общеобразовательных школ республики квалифицированными специалистами трудового обучения необходимо увеличить прием на факультет «Общетехнические дисциплины и трудовое обучение».</p>	<p>т. Отарашвили Н., зав. ОНО Гурджаанского района.</p>	<p>Минпрос ГССР Минвуз ГССР Госплан ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе Г. Ласхишвили В. Бекатвили</p>	

1	2	3	4	5	
42	Необходимо регулярно выделять ресурсы для укрепления базовых школ.	т. Пухаева Ф., зав. ОНО Юго-Осетинской АО.	Минпрос ГССР Госплан ГССР	Г. Горгошадзе Р. Хитри	
48	Следует рассмотреть вопрос выравнивания учебно-материальной базы регионов республики.				
44	Чрезвычайно слаба материальная база учреждений просвещения Юго-Осетинской АО: нет специальных зданий для внешкольных учреждений, школы не имеют спортивных и актовых залов; не созданы элементарные условия для работы группы продленного дня.	т. Пухаева Ф., зав. ОНО Юго-Осетинской АО.	— — —	Г. Горгошадзе Р. Хитри	
45	Значительного улучшения требует качество школьной и детской мебели. Общеобразовательные школы-интернаты, детские дома, дошкольные учреждения республики, в основном, снабжаются некачественным инвентарем. Зачастую школьные парты, детские кровати и т. д. разваливаются в процессе их доставки на места.	т. Маградзе Н., директор детского дома № 1 г. Тбилиси.	Мин. лес. и деревооб. промыш. ГССР	Г. Горгошадзе Г. Годердзишвили	

1	2	8	4	5
46	Детские дома республики обеспечиваются некачественной обувью, неудобной и некрасивой одеждой.	т. Маградзе Н., директор детского дома № 1 г. Тбилиси.	Мин. лег. промыш. ГССР, Мин. торговли ГССР	Л. Гагуа Г. Горгонидзе Г. Вадосанидзе Г. Годердзиншви
47	Наполовину не выполнены поставки картофеля, рыбы, яиц, фруктов в детские дома.	—с—	Мин. торговли ГССР, Правление «Цекавშირი»	Л. Гагуа Г. Вадосанидзе
48	Интернатам и детским домам не представлена возможность организовать бесплатные посещения воспитанниками театров, кинотеатров, стадионов, несмотря на то, что на это имеется разрешение правительства.	—с—	Минпрос ГССР Мин. культ. ГССР, Респуб. комитет по физ. и спорту	Л. Гагуа В. Бекашвили
49	Низок полиграфический уровень действующих учебников.	т. Самвиашвили Н., учитель Шиндидской сш Горийского района.	Минпрос ГССР, Госкомитет полиграфии и книжной торговли	Г. Талаквადзе Н. Глонти
50	Недостаточен уровень работы медиков, в частности, наркологов, в деле профилактики алкоголизма и наркомании среди детей и подростков.	т. Стоматов К. П., директор сш № 6 г. Марнеули.	Минпрос ГССР Минпрос ГССР Минпрос ГССР	Л. Гагуа Г. Талаквადзе Э. Заркуа

1	2	3	4	5	
51	<p>Следует усилить контроль за детским здоровьем на местах.</p> <p>Для решения проблемы вовлечения в школу педагогов-мужчин необходимо представлять льготы абитуриентам-юношам, поступающим в высшие педагогические учебные заведения.</p>	<p>т. Кауфман Г. С., директор сш № 12 г. Рустави.</p> <p>т. Самхарадзе Н. И., зав. ОНО Зестафонского района.</p> <p>т. Челидзе Ж. Г., зав. Цихесулорским детским садом Ванского района.</p> <p>т. Тедлашвили М. С., учитель Каралетской сш Горийского района.</p>	<p>Минпрос ГССР Минвуз ГССР</p>	<p>Т. Татинвили</p> <p>Н. Чиквиладзе</p> <p>Г. Ласхишвили</p>	
52	<p>За последние годы заметно выросло число специалистов, окончивших педагогические институты и университеты. При этом уровень их подготовки все еще остается низким, неудовлетворителен уровень проведения педагогической практики студентов. Необходимо строго спрашивать с тех выпускников вузов, которые не явились на места распределения.</p>	<p>т. Челидзе Ж. Г., зав. Цихесулорским детским садом Ванского района.</p> <p>т. Зурабишвили Г., зав. ОНО Кварельского района.</p> <p>т. Гелашвили У. Г., зам. директора ПТУ № 51.</p>	<p>Минздрав ГССР Минвуз ГССР</p>	<p>Н. Чиквиладзе</p> <p>Г. Ласхишвили</p>	

რედაქტორი ზ. ალადაშვილი

Редактор З. Аладашвили

ტექნოლოგიური დ. ბაქურაძე

კორექტორები: ი. დოლიძე,

ლ. როინიშვილი

Техредактор А. БАКУРАДЗЕ

Корректоры: И. ДОЛИДЗЕ,

Л. РОЙНИШВИЛИ

გადაეცა ასაწყობად 17/IX-87 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25/XII-87 წ.;

ანაწყობის ზომა 6 $\frac{1}{4}$ ×9; ქაღალდის ზომა 60×84; საბეჭდი თაბახი 6;

სააღრიცხვო-სავაჭარო-საგამომცემლო თაბახი 5.

შეკვეთა № 676

უფ. 14149

ტირაჟი 6000

უფასო

საქართველოს სსრ კანაღდების სამინისტროს სტამბა, ნუცუბიძის ქ. № 7

Типография Министерства просвещения Грузинской ССР, ул. Нуцубидзе, 7